

**Ārlietu ministrijas Informatīvais ziņojums par
Latvijas valdības prioritātēm
Polijas prezidentūrā Eiropas Savienības Padomē**

(2011. gada 1. jūlijs – 31. decembris)

Saturs

IEVADS	<u>33</u>
I LATVIJAS VALDĪBAS HORIZONTĀLĀS PRIORITĀTES.....	<u>55</u>
1. EIROPAS SAVIENĪBAS BUDŽETS 2014. – 2020. GADAM, T.SK. KOHĒZIJAS POLITIKA UN KOPĒJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA	<u>55</u>
2. ILGTSPĒJĪGA EKONOMISKĀ IZAUGSME UN FINANŠU STABILITĀTE.....	<u>66</u>
3. ENERĢĒTIKAS UN TRANSPORTA POLITIKA	<u>99</u>
4. ĀRĒJĀS ATTIECĪBAS	<u>114</u>
II LATVIJAS VALDĪBAS PRIORITĀTES NOZARU POLITIKĀS	
.....	<u>1212</u>
1. ĀRLIETU PADOME	<u>1212</u>
2. EKONOMIKAS UN FINANŠU PADOME.....	<u>1717</u>
3. TIESLIETU UN IEKŠLIETU PADOME.....	<u>2020</u>
4. IZGLĪTĪBAS, JAUNATNES, KULTŪRAS UN SPORTA PADOME	<u>2424</u>
5. KONKURĒTSPĒJAS PADOME	<u>2626</u>
6. LAUKSAIMNIECĪBAS UN ZIVSAIMNIECĪBAS PADOME.....	<u>3131</u>
7. NODARBINĀTĪBAS, SOCIĀLĀS POLITIKAS, VESELĪBAS UN PATĒRĒTĀJU LIETU PADOME	<u>3333</u>
8. TRANSPORTA, TELEKOMUNIKĀCIJU UN ENERĢĒTIKAS PADOME	<u>3535</u>
9. VIDES PADOME	<u>3939</u>
10. VISPĀRĒJO LIETU PADOME	<u>4141</u>

Ievads

Līdz ar Polijas prezidentūru Eiropas Savienībā (ES) sākas Polijas – Dānijas – Kīpras trio prezidentūru cikls, kas noslēgsies 2012. gada 31. decembrī. Kā atzīts trio prezidentūras programmā, šo laika posmu joprojām caurvīs finanšu, ekonomikas un valstu parādu krīzes radītās sekas, un liela daļa ES darbības tiks veltīta tādu nosacījumu radīšanai, kas ļautu pārvarēt krīzi un atgriezties pie stabilas makroekonomiskās situācijas.

Polijas prezidentūra apņemas veicināt ES ekonomisko izaugsmi, padziļinot ES Vienoto tirgu un strādājot pie ES daudzgadu budžeta kā nozīmīga investīciju avota ES attīstībai. **Darbs ar Eiropas Komisijas priekšlikumu ES budžetam no 2014. līdz 2020. gadam ir Latvijas valdības galvenā prioritāte.** Latvijas valdība iestāsies par tādu ES budžetu, kas sniegtu nepieciešamo ieguldījumu ekonomisko un sociālo atšķirību izlīdzināšanā Eiropas Savienībā, paredzot tam atbilstošu Kohēzijas instrumentu (struktūrfondu un Kohēzijas fonda) finansējumu. Tāpat valdība turpinās iestāties par tādu priekšlikumu, kas nodrošinātu Latvijas lauksaimniekiem godīgas konkurences apstākļus Eiropas lauksaimniecības tirgū.

Latvijai ir svarīgi veicināt ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi, nodarbinātību un finanšu stabilitāti, tāpēc otra svarīgākā valdības prioritāte ir Latvijas Nacionālās reformu programmas „ES 2020” stratēģijas īstenošana¹ un Latvijas Konverģences programmas īstenošana, darbs pie ES Vienotā tirgus padziļināšanas un tālākām finanšu sektora reformām, kā arī diskusijas par nodokļu politikas jautājumiem.

Trešā svarīgākā valdības prioritāte ir iesāktā darba turpināšana pie **Latvijas un Baltijas enerģijas un transporta tirgu integrācijas Eiropas Savienībā,** radot labvēlīgus nosacījumus ES atbalsta saņemšanai Latvijai svarīgiem transporta un enerģētikas projektiem.

ES ārējās attiecībās svarīga valdības prioritāte ir **Austrumu partnerība.** Polijas prezidentūras laikā jāveicina Austrumu partnervalstu un ES attiecību tālāka padziļināšana, īpaši tādās jomās kā partnervalstu ekonomiskā integrācija ES, iedzīvotāju mobilitāte, enerģētika. Jāturpina sniegt atbalsts partnervalstīm sociāli ekonomiskajās reformās.

Ar Polijas prezidentūru tieši nesaistīta, bet svarīga prioritāte valdībai būs gatavošanās **Latvijas prezidentūrai** ES Padomē 2015. gada 1. pusē. Līdz gada beigām ir paredzēts turpināt praktiskos sagatavošanās darbus - personāla atlases un apmācību plānošanas, diskusiju uzsākšanas par Latvijas prioritātēm prezidentūras laikā, kā arī vienotās informācijas

¹ Turpmāk-Latvijas nacionālā reformu programma

aprites sistēmas pilnveidošanas. Ārlietu ministrijā darbu sāks Prezidentūras sagatavošanas sekretariāts.

Latvijas valdība arī turpinās veicināt **Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādes (BEREC²)** biroja efektīva darba nodrošināšanu Rīgā, sniedzot nepieciešamo institucionālo un finansiālo atbalstu.

Informatīvais ziņojums par Latvijas valdības prioritātēm Eiropas Savienībā Polijas prezidentūrā ir strukturēts divās daļās. Pirmajā daļā ir apskatītas Latvijas valdības horizontālās prioritātes. Dokumenta otrajā daļā izklāstītas svarīgākās Latvijas valdības prioritātes nozaru politiku griezumā. Ziņojums ir gatavots sadarbībā ar visām nozaru ministrijām, un tas ir sabiedrībai pieejams publisks dokuments.

² BEREC birojs ir pirmā ES aģentūra, kas izvietota Rīgā. Lēmums tika pieņemts 2010.gada 31.maijā. Oficiālā atklāšana ir plānota 2011. gada oktobrī.

I Latvijas valdības horizontālās prioritātes

1. ES budžets 2014. – 2020. gadam, t.sk. Kohēzijas politika un Kopējā lauksaimniecības politika

2011. gada 29.jūnijā Eiropas Komisija (EK) nāca klajā ar **priekšlikumu nākošajam ES daudzgadu finanšu ietvaram 2014.-2020.gadam**. Sagaidāms, ka priekšlikums būs pamatā intensīvām ES dalībvalstu diskusijām, kuras plānots noslēgt līdz 2012.gada beigām. ES prezidentūru trio (Polija, Dānija un Kipra) vienojušās par darba organizāciju. Vadošais formāts darbam pie ES daudzgadu budžeta būs Vispārējo lietu padome. Pastāvīgo pārstāvju komiteja (COREPER) būs atbildīga par jautājumiem, par kuriem netiks panākta vienošanās t.s. Prezidentūras draugu grupā, kas izveidota, lai risinātu tehniskus ar ES daudzgadu budžetu saistītus jautājumus. Jautājumus par ES daudzgadu budžeta ienākumu daļu izskatīs Pašu resursu darba grupā.

Turpmākais darbs līdz sarunu noslēgšanai sadalīts 3 fāzēs:

- 1) skaidrojošā fāze, kuras laikā tiks veikta padziļināta Eiropas Komisijas sagatavoto dokumentu analīze un veicināta labāka izpratne par dalībvalstu pozīcijām (Polijas prezidentūra cer noslēgt šo fāzi līdz 2011.gada beigām);
- 2) sarunu fāze, kuras mērķis būs samazināt dalībvalstu viedokļu atšķirības galvenajos jautājumos;
- 3) noslēguma fāze, kuras mērķis būs sagatavot un panākt gala vienošanos.

Pirmā domu apmaiņa par Eiropas Komisijas priekšlikumu notika Eiropas lietu ministru neformālajā sanāksmē 2011. gada 28.-29.jūlijā, Sopotā. Polijas prezidentūras laikā tiek plānota regulāra viedokļu apmaiņa Vispārējo lietu padomē. 2011. gada 20.-21. oktobrī paredzēta konference ar Eiropas un nacionālo parlamentu pārstāvju piedalīšanos.

Latvijas nacionālās pozīcijas par EK priekšlikumu tiek izstrādātas speciālā starpinstitūciju darba grupā. Sākotnējā pozīcija apstiprināta Ministru kabinetā 2011. gada 26. jūlijā. Saeimas Eiropas lietu komisija pozīciju apstiprināja 28. jūlijā ar ieteikumu, gatavojot nākamo pozīciju par ES daudzgadu budžetu, precizēt valdības nostāju par kohēzijas politiku un lauksaimniecības politiku. **Latvijas galvenās intereses ir Kohēzijas finansējuma apjoma saglabāšana vismaz līdzšinējā līmenī un godīgu un taisnīgu tiešo maksājumu nodrošināšana ES lauksaimniekiem Kopējās Lauksaimniecības politikas ietvarā.**

EK priekšlikumā iekļauti ierosinājumi ES budžeta izmantošanai nākamajā finanšu ietvarā un tas kalpos par pamatu ES politiku īstenošanai līdz 2020. gadam. EK ierosina noteikt finanšu ietvaru **1,11% no ES nacionālā kopienākuma (NKI)** jeb aptuveni **1083 mljrd.eiro** apmērā, kas ietvertu arī ārpus budžeta esošos izdevumus. Viens no ES daudzgadu budžeta jautājumiem ir ES budžeta **ieņēmumu daļa**, tāpēc vienlaikus ar jaunā ES daudzgadu budžeta priekšlikumu EK publicēja trīs juridiskos **priekšlikumus par pašu resursiem**. Saskaņā ar 2011. gada 26.jūlijā valdībā apstiprināto sākotnējo pozīciju Latvija nepiekrīt Komisijas piedāvājumam dalībvalstīm iemaksāt daļu no iekasētā Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) 1 procentpunkta apmērā no standartlikmes, kas piemērots produktiem un pakalpojumiem, uz kuriem visās ES dalībvalstīs attiecinā PVN standartlikmi, kā arī skeptiski raugās uz iespēju ieviest Finanšu darījumu nodokli kā jaunu ES pašu resursu.

Budžeta **izdevumu daļā** EK nāk klajā ar vairākiem jauniem ierosinājumiem. **Kohēzijas politikas** jomā EK ierosina ieviest absorbcijas griestu līmeni 2,5% apmērā no NKI. Līdzšinējais Latvijai piemērotais absorbcijas griestu līmenis ir 3,7%. Tas nozīmētu ievērojamu pieejamā struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansējuma samazināšanu valsts attīstībai nozīmīgu projektu īstenošanai dažādās jomās. Tāpat EK nāk klajā ar ierosinājumu izveidot jaunu pārejas reģionu kategoriju, kurā ietilptu tie reģioni, kuru attīstības līmenis ir starp 75 un 90% no ES vidējā attīstības līmeņa. Rezultātā Komisijas priekšlikums nozīmē to, ka konverģences jeb mazāk attīstītajiem reģioniem, t. sk. Latvijai, būtu pieejams mazāks finansējums. **Kopējās lauksaimniecības politikas** jomā EK centusies nākt klajā ar ierosinājumiem, lai reformētu tiešā atbalsta sistēmu lauksaimniecības sektorā. Tomēr piedāvātais tiešo maksājumu izlīdzināšanas/pārdales priekšlikums Latvijai nav pieņemams, jo nespēs nodrošināt godīgus konkurences nosacījumus visu ES dalībvalstu lauksaimniekiem un ilgtspējīgu lauksaimniecību visā ES.

Rudenī (septembrī/oktobrī) gaidāmi tiesību aktu projekti dažādu sektoru politiku ieviešanai, kas līdzās EK sniegtajai detalizētajai informācijai par tās priekšlikumu nākošajam ES daudzgadu budžetam kalpos par bāzi tālākām diskusijām par konkrēto ES politiku nākotni pēc 2013.gada.

2. Ilgtspējīga ekonomiskā izaugsme un finanšu stabilitāte

Lai veicinātu ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi, nodarbinātību un nodrošinātu finanšu stabilitāti, Latvijai Polijas prezidentūras laikā svarīgi būs šādi jautājumi: **Latvijas Nacionālās reformu programmas un Latvijas Konverģences programmas īstenošana, ES vienotā tirgus stiprināšana, finanšu sektora reformu turpināšana, kā arī Latvijas**

interesu aizstāvēšana gaidāmajās ES diskusijās par nodokļu politikas jautājumiem.

2011.gada jūnijā tika noslēgts pirmais Eiropas semestris – jauns ekonomikas politiku koordinācijas cikls, kura laikā katra dalībvalsts izstrādāja **NRP**, kā arī **Stabilitātes** vai **Konverģences programmu**³. Valstis, kas parakstīja „**Eiro plus**” **paktu**, apņēmas veikt noteiktus, gada laikā īstenojamus, nacionālus pasākumus, lai atbilstoši pakta mērķiem veicinātu konkurētspēju, nodarbinātību, valsts finanšu ilgtspēju un finanšu stabilitāti. Šie „Eiro plus” pakta pasākumi ir iekļauti attiecīgo dalībvalstu NRP un Konverģences vai Stabilitātes programmās. Balstoties uz šo programmu, t.sk. nacionālo „Eiro plus” pakta pasākumu izvērtējumu, Padome sniedza katrai dalībvalstij individuālas rekomendācijas, kas dalībvalstīm būs jāņem vērā strukturālo reformu īstenošanā un nākamā gada nacionālā budžeta izstrādē. Līguma par ES darbību 121.4. pants paredz, ka gadījumā, ja kāda ES dalībvalsts nepilda Padomes rekomendācijas, EK var izmantot politikas brīdinājuma (*policy warning*) instrumentu, aizrādot konkrētai ES dalībvalstij par to, ka tā nepilda Līgumā par ES darbību paredzētās saistības, padarot šo lēmumu par publiski pieejamu. Minēto saistību izpilde tiks vērtēta 2012.gada marta Eiropadomē, balstoties uz Komisijas sagatavoto Ikgadējo izaugsmes ziņojumu, ko plānots izstrādāt nākamā gada sākumā, uzsākot kārtējo Eiropas semestri. Ņemot vērā minēto, dalībvalstis izvirzīs jaunas apņemšanās nākamajam gadam un Padome – jaunas rekomendācijas. Attiecīgi Polijas prezidentūras laikā Latvijai ir svarīgi pildīt gan NRP un Konverģences programmu, t.sk. nacionālos „Eiro plus” pakta pasākumus, gan - atbilstoši Padomes rekomendācijai – saistības, kas izriet no starptautiskā aizdevuma saņemšanas dokumentiem. Jāņem vērā, ka Latvijas saistību izpilde tiks vērtēta arī nākamās starptautiskās aizdevēju misijas ietvaros, kas plānota šī gada rudenī.

Viena no Polijas prezidentūras prioritātēm un mērķiem ir Vienotā tirgus potenciāla realizēšana un turpmāki pasākumi **Vienotā tirgus akta īstenošanai**. Tādēļ Polijas prezidentūra koncentrēsies uz to pasākumu īstenošanu, kas ietverti Vienotā tirgus aktā, jo īpaši – e-komerciju, vienotu pakalpojumu tirgu, maziem un vidējiem uzņēmumiem un tiem piemērojamo normatīvo aktu uzlabošanu, vienotu patentsistēmu, regulējuma uzlabošanu, alternatīvu strīdu risināšanas mehānismiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā, kas ir arī Latvijai svarīgi jautājumi.

Turpinot **finanšu sektora reformas**, Polijas prezidentūras laikā apstiprināšanai tiks virzīti priekšlikumi, kas vērsti uz finanšu tirgus

³ Euro zonas valstis iesniedz Stabilitātes programmas, pārējās valstis – Konverģences programmas

regulējuma un uzraudzības pilnveidošanu. Tiks izstrādāti priekšlikumi jaunā krīžu vadības ietvara izveidei, kas palīdzēs aizsargāt finanšu sektoru no krīzes negatīvās ietekmes un sekmēs finanšu stabilitāti nākotnē. Latvijai ir svarīga stingrāku kapitāla prasību ieviešana, lai tiktu nodrošināta lielāka banku izturība pret finanšu tirgus satricinājumiem. Tāpēc arī Latvijai ir svarīgi, lai, strādājot pie finanšu tirgus regulējuma un uzraudzības pilnveidošanas, ES tiesību aktos - Kapitāla prasību direktīvā IV, tiktu iestrādāts Bāzele III uzraudzības standarts. Krīžu vadības ietvarā Latvijai ir būtiski, lai tas kvalitatīvi papildinātu Latvijā jau darbojošos kārtību. ES mēroga ietvaram ir jāveicina finanšu sistēmas stabilitāte, tirgus dalībnieku atbildīgums, jāaizsargā nodokļu maksātāji un jārespektē dalībvalstu suverēnā kompetence ieviest krīžu vadības ietvaru nacionālā līmenī, vienlaikus, nostiprinot savlaicīgu, efektīvu un tiesiski saistošu sadarbības kārtību starp kompetentajām iestādēm pārrobežu problēmsituāciju risināšanai.

Ņemot vērā 2011. gada 23.-24.jūnija Eiropadomes secinājumus, kas paredz dalībvalstīm nodrošināt nodokļu politiku koordināciju un 2011.gada decembrī izvērtēt sasniegto progresu, Polijas prezidentūra organizēs aktīvu darbu pie **nodokļu politikas jautājumiem**. Latvijai svarīgākais ir **direktīvas projekts par kopīgo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (CCCTB⁴) un finanšu sektora aplikšana ar nodokļiem**.

Latvijas pozīciju par *CCCTB* direktīvas projektu plānots apstiprināt šī gada laikā. Pagaidām Latvija uz *CCCTB* raugās piesardzīgi un uzskata, ka vēl nepieciešama nopietna dažādu aspektu analīze. Latvijas interesēs ir nezaudēt no uzņēmumu ienākuma nodokļa gūtos ieņēmumus, nodrošināt iespēju prognozēt potenciālos budžeta ieņēmumus no uzņēmumu ienākuma nodokļa, nodrošināt Latvijas konkurētspēju investīciju piesaistē, kā arī samazināt nodokļu administrēšanas izmaksas.

Vērtējot priekšlikumus par **finanšu sektora aplikšanu ar nodokļiem**, Latvija izskatīs katru individuāli, ieturot zināmu piesardzību. Galvenais ir nodrošināt, lai slogs uz finanšu sektoru nebūtu nesamērīgs, nesadārdzinātos finanšu institūciju sniegtie pakalpojumi un izmaksu smagums negultos uz patērētājiem. Latvija uzskata, ka visi centieni finanšu tirgus un tā dalībnieku, produktu un pakalpojumu regulējuma sakārtošanai ir jāskata kompleksi un tiem jāattaisno stabilizācijas, caurskatāmības un patērētāju aizsardzības uzlabošanas mērķi. Taču vienlaikus jāgarantē finanšu tirgus dalībnieku konkurētspēja kā globāli, tā arī ES ietvaros un jānodrošina adekvāta finansējuma pieejamība reālās ekonomikas vajadzībām. Latvija sagaida EK izstrādāto tiesību akta

⁴ Common Consolidated Corporate Tax Base.

priekšlikumu šī gada novembrī un atbalsta, ka tiek turpināts darbs pie analīzes par finanšu nodokļu ieviešanas perspektīvām. Šobrīd diskusijas, galvenokārt, ir par diviem iespējamiem finanšu sektora nodokļiem: **finanšu darījumu nodokli** un **finanšu darbības nodokli**. Uz pirmo Latvija raugās piesardzīgi, jo saskata bažas, ka šī nodokļa ieviešanas rezultātā izmaksu slogs varētu tikt pārnests uz finanšu pakalpojumu gala patērētāju, tādējādi samazinot to pieeju atsevišķiem finanšu pakalpojumiem, kas nav pieļaujams. Latvija uzskata, ka finanšu darbības nodoklis ir vērtējams. Tomēr pirms tam nepieciešams noskaidrot, kādu ietekmi kopumā šāds nodoklis atstās uz ES finanšu tirgus konkurētspēju globālajos pasaules finanšu tirgos un kā tiks novērsta banku darbības vai tās daļas pārceļšana uz trešo valstu finanšu centriem. Līdz ar to, lemjot par finanšu darbības nodokli, jāizvērtē iespējas to ieviest globāli. Latvija uzskata, ka finanšu sektora nodokļu jautājums ir jāskata kopā ar banku nodevu jautājumu⁵.

3. Enerģētikas un transporta politika

Šobrīd Latvijas galvenā stratēģiskā prioritāte enerģētikas sektorā ir **integrēt Latvijas enerģijas tirgu ES un pasaules enerģijas tirgū**. Tas uzlabotu energoapgādes drošību, novērstu nevēlamo atkarību no viena galvenā gāzes piegādātāja, kā arī ļautu Latvijas tirgum darboties saskaņā ar brīvā tirgus likumiem, nodrošinot konkurenci un iespējami zemāko cenu patērētājam. Pēdējo gadu laikā Latvija ir panākusi būtisku progresu **elektroenerģijas** tirgū. Nākamā gada pirmajā pusē Latvija plāno pievienoties Ziemeļeiropas elektroenerģijas tirgum/biržai *NordPoolSpot*. Lai nodrošinātu brīvu tirgu arī **gāzes** sektorā, mazinātu atkarību no viena piegādātāja un diversificētu gāzes piegādes ceļus un avotus, nepieciešami divi vienlīdz svarīgi elementi – sakārtota tiesiskā vide, kas nodrošinātu brīvā tirgus principus, un atbilstoša infrastruktūra, kas Latvijā dotu iespēju pārdot gāzi arī no citiem pasaules reģioniem. BEMIP (Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojumu plāns) ietvaros ir panākta vienošanās, ka piemērotākais risinājums ir reģionāls sašķidrinātās gāzes terminālis. Joprojām turpinās diskusijas Baltijas valstu starpā par piemērotāko termināla atrašanās vietu reģionā. Polijas prezidentūras laikā tiks turpinātas aktīvas diskusijas, lai panāktu vienošanos līdz šī gada oktobrim.

Latvijas izvirzītā prioritāte - integrēt savu enerģijas tirgu ES un pasaules enerģijas tirgū - ir atzīta ES līmenī. Ungārijas prezidentūras laikā 2011.gada 4.febrārī tika panākta politiska vienošanās, ka līdz 2014.gadam ir jāpabeidz ES iekšējā enerģijas tirgus izveide un līdz

⁵ Ar 2011.gada 1.janvāri Latvija ir ieviesusi finanšu stabilitātes nodevu.

2015.gadam jānodrošina ikvienas ES dalībvalsts pilnīga integrācija ES gāzes un elektroenerģijas tirgū. Kā palīginstruments šī mērķa sasniegšanai paredzēts **ES enerģētikas infrastruktūras** tiesību aktu priekšlikumu pakete, ko Eiropas Komisija plāno publicēt šā gada rudenī. Paketes mērķis ir radīt nosacījumus, kas atvieglotu infrastruktūras projektu attīstīšanu, piemēram, vienkāršojot administratīvās procedūras, paredzot īsākus termiņus nepieciešamo atļauju izsniegšanai Eiropas nozīmes infrastruktūras projektu būvniecībai, it īpaši pārrobežu infrastruktūras projektiem. Tāpat šajā paketē tiks paredzēta iespēja saņemt publisko finansējumu tādiem Eiropas nozīmes projektiem, kuriem tirgus nespēj nodrošināt pietiekamu finansējumu. Latvijai ir svarīgi Polijas prezidentūras laikā nodrošināt, ka Latvijas un Baltijas reģiona integrācijai nepieciešamie enerģētikas infrastruktūras projekti tiek atzīti par Eiropas nozīmes projektiem, īpašu uzmanību pievēršot tādiem aspektiem, kas nepieciešamības gadījumā dotu iespēju Latvijas enerģētikas infrastruktūras projektiem pretendēt uz ES finansējumu.

Enerģētiskās drošības stiprināšanai Latvijai ir svarīgi veicināt vietējo **atjaunojamo energoresursu** izmantošanu, paralēli samazinot nelietderīgu enerģijas izmantošanu un palielinot energoefektivitāti. Eiropas Savienībā jau 2007. gadā tika panākta vienošanās par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu, ko katra valsts apliecināja, uzņemoties saistošus mērķus, kurus jāsasniedz līdz 2020.gadam. Šajā jomā Latvija strādā pie nacionālā mērķa sasniegšanas – 2020.gadā no atjaunojamiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvaram enerģijas bruto galapatēriņā jābūt 40% apmērā.

Eiropas Komisijas veiktā analīze liecina, ka **energoefektivitātes** pasākumiem trūkst nepieciešamā impulsa. Tāpēc Eiropas Komisija šī gada jūnija beigās nāca klajā ar priekšlikumu Energoefektivitātes direktīvai. Latvija apzinās, ka energoefektivitātes pasākumi var pozitīvi ietekmēt patērēto enerģijas apjomu un klimata politikas mērķu sasniegšanu, ekonomisko attīstību, kā arī veicināt nodarbinātību un iedzīvotāju labklājību. Vienlaikus svarīgi nodrošināt, lai ES līmeņa iniciatīvas ir piemērojamas dažādajām dalībvalstu un reģionālajām situācijām. Polijas prezidentūras laikā paredzamas sarežģītas diskusijas, lai nodrošinātu politisko ambīciju savienojamību ar valstu, uzņēmēju un iedzīvotāju iespējām tās īstenot.

Latvijas enerģētiskās drošības un neatkarības stiprināšana ir jāskata kontekstā ar reģionāliem un pasaules notikumiem. Latvijas enerģijas tirgus nav pietiekami liels, lai būtiski ietekmētu pasaules enerģētikas tirgu. Tāpēc Latvijai ir svarīgi attīstīt tādu **ES ārējo enerģētikas politiku**, kas ļautu Latvijai aizstāvēt savas intereses gan reģionālā, gan pasaules līmenī. Polijas prezidentūra ir apņēmusies intensificēt darbu pie šī

jautājuma. Latvijai ir būtiski, lai šajā procesā tiktu stiprināta ES „vienas balss” politika, kā arī solidaritāte valstīm svarīgu lēmumu pieņemšanā, jo īpaši veicot ES enerģijas tirgus liberalizāciju.

Polijas prezidentūras laikā tiek plānota viedokļu apmaiņa par enerģētikas prioritātēm gan neformālās Enerģētikas ministru padomes laikā 2011. gada 19.-20. septembrī Vroclavā, gan oktobrī paredzētajā enerģētikas konferencē, kurā notiks diskusijas par ES enerģētikas tirgus nākotni.

Runājot par **Latvijas transporta infrastruktūras attīstību un integrāciju ES transporta tīklā**, valdība īpašu uzmanību pievērš Eiropas Komisijas priekšlikumam par Eiropas Savienojumu instrumentu. Tā kā šobrīd priekšlikums nav pietiekami detalizēts, valdības mērķis Polijas prezidentūrā ir noskaidrot tādas instrumenta darbības modalitātes kā ES līdzfinansējuma intensitāte/diferenciācija, Kohēzijas fonda izmantošanas modalitātes transporta projektiem, finansējuma pieejamība, nosacījumi, pēc kuriem tiks noteiktas dalībvalstis, kam šī instrumenta finansējums tiks piešķirts, saikne ar Trans Eiropas transporta tīklu (TEN-T) vadlīnijām, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju projektu finansēšanas nosacījumi, identificēto projektu maiņas vai papildināšanas iespējas perioda vidū. Latvijas valdības skatījumā, Eiropas Savienojumu instrumenta finansējumam būtu jāpapildina nevis jāaizvieto kohēzijas mērķim paredzētais finansējums. Jaunajam infrastruktūras instrumentam jānodrošina ieguldījums infrastruktūras attīstībā visā ES teritorijā, it īpaši konverģences reģionos.

Latvija diskusijās par EK identificēto potenciāli finansējamo projektu sarakstu uzsvērs nepieciešamību saņemt atbalstu vairākiem projektiem enerģētikas, transporta un sakaru jomā: TEN-T pamattīkla jeb Eiropas nozīmes savienojumu posmiem Latvijas teritorijā; Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojumu plāna ietvaros identificētajiem projektiem; projektiem, kas sniedz ieguldījumu Digitālās dienaskārtības mērķu sasniegšanā Latvijā.

4. Ārējās attiecības

Latvijas interesēs ir, lai Polijas prezidentūras ieceres un mērķi **Austrumu partnerības** virzībā dotu rezultātus – spēcīgus politiskos signālus partnervalstīm, kā arī konkrētus tālākās sadarbības uzdevumus. Tāpēc svarīgs būs otrais Austrumu partnerības samits 2011. gada 29. un 30. septembrī Varšavā. Latvija atbalsta viedokli, ka samita deklarācijai ir jādod stingra motivācija Austrumu partnerības valstīm turpināt reformas, tādējādi tuvojoties ES. Būtiski, lai Austrumu partnerības samits dotu signālus par bezvīzu režīmu kā ilgtermiņa mērķi pēc tam, kad partnervalstis būs izpildījušas drošības prasības. Svarīgi, lai partnervalstis

padziļinātu tirdzniecības attiecības ar ES, sadarbotos enerģētikas, izglītības, kultūras, transporta u.c. jomās.

II Latvijas valdības prioritātes nozaru politikās

1. Ārlietu padome

Austrumu partneri

Ukraina ir nozīmīga Austrumu partnerības partnervalsts. Polijas prezidentūras laiks jāizmanto, lai panāktu ES un Ukrainas pausto apņemšanos līdz ES – Ukrainas samitam decembrī pabeigt sarunas par jauno Asociācijas līgumu, ieskaitot sadaļu par padziļinātās un visaptverošās brīvās tirdzniecības telpas izveidi. Būtiski, lai Ukraina virzītos uz priekšu Vīzu liberalizācijas rīcības plāna īstenošanā. Svarīgi, lai tā nodrošinātu demokrātisko reformu īstenošanu.

Jāturpina padziļināt ES iesaiste Moldovā, tostarp, virzot sarunas par jaunā Asociācijas līguma politisko sadaļu. Vīzu liberalizācijas rīcības plāna īstenošanā līdz gada beigām jāpabeidz pirmais posms. Nepieciešams uzsākt sarunas par Moldovas un ES padziļinātās un visaptverošās brīvās tirdzniecības telpas izveidi. Svarīgi turpināt ES iesaisti Piedņestras konflikta risināšanā.

Jāturpina sarunas par Asociācijas līgumiem ar Armēniju, Azerbaidžānu un Gruziju. Nepieciešams uzsākt sarunas ar Gruziju par brīvās tirdzniecības telpas izveidi ar ES. Jāuzsāk dialogs par vīzu atvieglojumiem ar Armēniju un Azerbaidžānu.

Veicinot demokrātiskās pārmaiņas Baltkrievijā un atbalstot tās pilsonisko sabiedrību, ES būtu jāuzsāk dialogs ar Baltkrieviju par vīzu atvieglojumiem.

Centrālāzijas valstis

Latvijai ir svarīgi pilnveidot ES dialogu ar Centrālāzijas valstīm ES stratēģijas Centrālāzijai ietvaros. Stabilitāte un drošība reģionā ir galvenie darba kārtības jautājumi ES dialogā ar Centrālāzijas valstīm. Ņemot vērā Centrālāzijas politisko kultūru, jāveicina augsta līmeņa ES amatpersonu vizīšu organizēšana reģionā. Tāpat Latvija atbalsta to, ka tiek noteiktas prioritātes dialogam ar katru no Centrālāzijas valstīm, jo sociālā, ekonomiskā un politiskā situācija Centrālāzijas valstīs atšķiras.

Eiropas kaimiņu politika (EKP)

Balstoties uz jūnija Ārlietu padomē apstiprināto EKP pārskatu, Latvija atbalsta Polijas prezidentūras plānus uzsākt pārskatā izvirzīto mērķu īstenošanu. Svarīgi, lai Eiropas kaimiņu politika balstītos uz līdzsvarotu pieeju attiecībā uz Austrumu un Dienvidu kaimiņiem.

Latvijai ir svarīga sadarbība ar Austrumu kaimiņiem (skatīt sadaļu I Latvijas valdības horizontālās prioritātes). Savukārt, Latvijas divpusējās attiecībās ar Eiropas Dienvidu kaimiņu valstīm, Latvijai prioritāri ir iesaistīties ES dialogā ar Ēģipti, Tunisiju, Maroku un Jordāniju. Stabilizējoties situācijai Lībijā, būtu lietderīgi izvērtēt iespējamo Latvijas iesaisti Lībijas atjaunotnes procesā un divpusējā politiskā dialoga attīstīšanā. Stiprinot ES partnerību ar šī reģiona valstīm, būtiski ir fokusēties uz tālāku demokrātijas konsolidāciju, ekonomiskās izaugsmes un tirdzniecības sakaru veicināšanu, sadarbību izglītībā un pārrobežu kontaktiem. Īpaša uzmanība ir jāpievērš migrācijas jautājumam, jo reģions ir migrantu „donors”, un migrācijas jautājumi agri vai vēlu varētu skart arī Latviju.

Tuvo Austrumu miera process

Latvija arī Polijas prezidentūras laikā turpinās īstenot līdzsvarotu politiku Tuvo Austrumu miera procesa jautājumā, paužot atbalstu Izraēlas – palestīniešu tiešajām miera sarunām, kā arī divu valstu risinājumam, kas panākams pušu sarunu ceļā.

Sagaidāms, ka Polijas prezidentūras laikā turpināsies pastiprināti Palestīniešu pašpārvaldes centieni panākt Palestīnas valstiskuma starptautisku atzīšanu, izmantojot ANO Ģenerālo Asambleju. Tāpēc ir svarīgi aktivizēt starptautiskās sabiedrības, jo īpaši Tuvo Austrumu Kvarteta (ES, ANO, ASV un Krievija), darbību, lai atjaunotu Tuvo Austrumu miera procesu un atsāktu Izraēlas – palestīniešu miera sarunas. Latvija atbalsta miera sarunu atsākšanu iespējami ātrākā laikā, vienlaikus akcentējot nepieciešamību izstrādāt un paust vienotu ES nostāju Tuvo Austrumu miera procesa jautājumā.

Transatlantiskās attiecības

Transatlantiskās attiecības ir viens no ES ārējās politikas stūrakmeņiem. Tās balstās uz kopējām pamatvērtībām, kā arī kopīgām politiskajām, drošības un ekonomiskajām interesēm. Latvijas ģeogrāfiskais novietojums, dalība ES un NATO, kā arī ASV kā stratēģiskā partnera izvēle nosaka transatlantisko attiecību īpašo vietu Latvijas ārpolitiskajās prioritātēs. Latvija ir ieinteresēta sekmīgā transatlantisko attiecību

attīstībā, regulāras un iespējami ciešas ES un ASV informācijas apmaiņas, kā arī politikas koordinācijas nodrošināšanā.

Polijas prezidentūras laikā nepieciešams turpināt ES un ASV sadarbību tādu nozīmīgu reģionālu un globālu jautājumu risināšanā kā Irāna, Afganistāna, Tuvie Austrumi. Vienlaicīgi transatlantiskajā dienaskārtībā nepieciešams saglabāt Austrumu kaimiņu jautājumu, kaut arī pēdējā laikā ir ievērojams spiediens koncentrēt uzmanību uz Eiropas dienvidu kaimiņiem.

Latvijai nozīmīga ir arī ES – ASV ekonomisko attiecību stiprināšana, izmantojot Transatlantiskās ekonomikas padomes un ES – ASV Enerģētikas padomes formātus. Latvijas intereses Enerģētikas padomē saistās galvenokārt ar enerģētiskās drošības jautājumiem, tostarp, enerģētikas avotu diversifikāciju, sadarbību jaunāko tīrās enerģētikas tehnoloģiju apgūvē un slānekļa gāzes iespēju turpmākā izpētē. Savukārt progress Transatlantiskās ekonomiskās padomes dienaskārtības jautājumu risināšanā sniegtu papildus iespējas Latvijas eksporta veicināšanai un ārējai ekonomiskajai sadarbībai. Tāpat būtiski ir turpināt ES – ASV sadarbību globālās ekonomikas attīstības nodrošināšanā.

ES – Krievijas attiecības

Polijas prezidentūras laikā Latvijai ir svarīga sarunu turpināšana par jauno ES – Krievijas sadarbības līgumu. Nepieciešams progress tādās sarunu jomās kā tirdzniecība, investīcijas un enerģētika. Polijas prezidentūra vēlas veicināt sarunu pabeigšanu par jauno ES – Krievijas sadarbības līgumu.

Latvija atbalsta un sagaida, ka Krievija iespējami drīz pabeigs iestāšanos Pasaules Tirdzniecības organizācijā. Pievienojoties saistošiem noteikumiem, Krievijai būs ierobežotas iespējas piemērot diskriminējošus tirdzniecības noteikumus.

Polijas prezidentūras laikā nozīmīga ir ES – Krievijas modernizācijas partnerības tālāka virzība. Krievija jau ir noslēgusi divpusējus dokumentus par sadarbības principiem un nozarēm ar atsevišķām ES dalībvalstīm. Latvijas un Krievijas Deklarācija par partnerību modernizācijai tika parakstīta Latvijas un Krievijas Starpvaldību komisijas sēdes ietvaros 2011. gada 10.jūnijā Liepājā. Plānots izstrādāt Deklarācijas ieviešanas darba plānu.

Sagaidāma arī diskusija ES – Krievijas vīzu dialoga ietvaros par kopējiem pasākumiem pakāpeniskai virzībai uz bezvīzu režīmu ilgtermiņa perspektīvā. Svarīgi panākt kvalitatīvu vienošanos par kopējiem soļiem, kas jāveic, lai varētu sākt sarunas par vīzu režīma

atcelšanu. Latvija ir izteikusi konceptuālu atbalstu iespējamai ES – Krievijas bezvīzu režīma ieviešanai pēc tam, kad tiks izpildīti visi nepieciešamie priekšnosacījumi, kas nodrošinātu lēmuma atbilstošu tehnisko kvalitāti.

Kopējā Drošības un aizsardzības politika (KDAP)

Viena no Polijas prezidentūras prioritātēm ir Kopējās drošības un aizsardzības (KDAP) politikas attīstība un civili militāro spēju plānošanas uzlabošana. Latvija atbalsta diskusiju par KDAP tālāku attīstīšanu. Pēdējā gada laikā ir attīstījušās vairākas iniciatīvas, kas vērstas uz efektīvāku KDAP īstenošanu un ES civili militāro spēju uzlabošanu, un Latvija tās atbalsta. Būtiskākā no tām ir Veimāras valstu (Polijas, Francijas, Vācijas) iniciatīva par KDAP jaunajiem izaicinājumiem. Polijas prezidentūras laikā ir svarīga Veimāras valstu iniciatīvas īstenošana praksē: ES-NATO stratēģiskās sadarbības pastāvīga uzlabošana operācijās un spēju attīstībā, veicinot uzdevumu nedublēšanos un neformālu politisko dialogu; Kaujas grupu efektīvāka izmantošana līdzšinējās Kaujas grupu koncepcijas ietvaros; jaunu un efektīvāku pieeju ES militāro spēju trūkumu novēršanā meklēšana un dalībvalstu resursu apvienošana ES civilo un militāro spēju attīstībai.

Runājot par Pastāvīgo Strukturēto sadarbību aizsardzības jomā (dalībvalstu sadarbība aizsardzības jomā), šobrīd Latvija šādai sadarbībai nesaredz pievienoto vērtību, jo dalībvalstis jau sadarbojas ES militāro spēju attīstībā, veidojot kopīgas ES Kaujas grupas un apvienojot spējas un resursus, kā arī īstenojot kopīgus projektus Eiropas aizsardzības aģentūras ietvaros.

Polija ir apņēmusies veltīt uzmanību arī ES un Austrumu Partnerības valstu sadarbības veicināšanai KDAP ietvaros tādās jomās kā, ES krīžu vadība; AP valstu iespējamā iesaiste KDAP misijās un operācijās, kā arī drošības sektora reformas īstenošana Austrumu Partnerības valstīs. Šajā kontekstā Latvijai būtiska ir ES lomas stiprināšana Eiropas ieilgušo konfliktu risināšanā (Pārņestrā, Kalnu Karabahā un Gruzijā).

Latvijai būs svarīgi stiprināt ES lomu krīzes situāciju noregulēšanā un turpināt ES iesaisti Gruzijā (ES novērošanas misija Gruzijā EUMM; Ženēvas sarunas), Afganistānā (ES policijas misijā EUPOL *Afghanistan*), Kosovā (EULEX *Kosovo*). Latvijas eksperti turpinās piedalīties ES civilajās misijās Kosovā (1 eksperts), Gruzijā (2 eksperti), Afganistānā (2 eksperti).

Afganistāna

Līdztekus militārām darbībām Afganistānā arvien lielāks uzsvars tiek likts uz civilo iesaisti, īpaši vietējās administrācijas un drošības spēku stiprināšanu. Tādēļ pārejas procesa izvērtēšanas kontekstā svarīga būs 2011. gada 5. decembrī plānotā starptautiskā Bonnas konference, kurā tiks definēti tālākie mērķi starptautiskās sabiedrības ilgtermiņa iesaistei Afganistānā. ES ir gatava sākt sarunas par ES-Afganistānas līgumu par turpmākās sadarbības principiem. Mandāts šādām sarunām ir jāizstrādā līdz gaidāmajai Bonnas konferencē. Latvijai kā ES un NATO dalībvalstij ir jābūt gatavai turpināt atbalstīt afgāņu centienus nostiprināt savu valsti, jo īpaši pārejas procesa sākumposmā, kad palielinās ES loma civilās iesaistes jomā Afganistānā.

Starptautiskā tirdzniecība un Dohas sarunu raunds

PTO daudzpusējās tirdzniecības sistēmas stiprināšana joprojām uzskatāma par globālās ekonomikas ilgtspējīgas attīstības stūrakmeni un PTO Dohas tirdzniecības sarunu pašreizējā posma noslēgšana ir galvenā ES kopējās tirdzniecības politikas prioritāte Polijas prezidentūras laikā. Līdz 2011.gada decembrī paredzētajai 8. PTO Ministru konferencei ir paredzēts sagatavot Dohas sarunu raunda vienošanās paketi, kas ietvertu vismazāk attīstītajām valstīm būtiskos attīstības jautājumus. Pārējie sarunu jautājumi, tostarp, Latvijai būtiskie tirgus pieejamības aspekti, varētu tikt turpināti skatīt 2012.gadā pēc sekmīgas decembra paketes apstiprināšanas. Līdztekus daudzpusējās tirdzniecības jautājumiem Latvijas eksporta attīstībai būtiska ir brīvās tirdzniecības līgumu sarunu pabeigšana ar Ukrainu, Indiju, Kanādu, kā arī divpusējo attiecību padziļināšana ar Krieviju, Ķīnu un ASV.

Attīstības politika

Latvija uzskata, ka Polijas prezidentūra sniedz iespēju aktualizēt un veicināt jauno ES donoru plašāku iesaistīšanos ES attīstības politikā, nododot jauno ES dalībvalstu pārejas perioda un reformu pieredzi partnervalstīm. Tāpat, diskutējot par jauno finanšu ietvaru 2014.-2020. gadam, ir būtiski paredzēt atbilstošus finanšu resursus ārējās darbības instrumentu ietvaros ES jauno dalībvalstu specifiskās ekspertīzes izmantošanai sadarbībā ar partnervalstīm. Latvijas prioritātes attīstības politikas jomā ietver aicinājumu turpināt diskusijas par Komisijas paziņojumu par ES attīstības politikas modernizāciju, uzsverot iekļaujošu izaugsmi un ilgtspējīgas attīstības veicināšanu. Savukārt, gatavojoties IV

Augsta līmeņa sanāksmei par palīdzības efektivitāti šā gada nogalē (Koreja, Busana), Latvija uzsver nepieciešamību izstrādāt kopīgu ES pozīciju par ES palīdzības efektivitātes uzlabošanas iespējām.

2. Ekonomikas un finanšu padome

Ekonomikas pārvaldības stiprināšana

Tāpat kā iepriekšējās prezidentūrās arī Polijas prezidentūras laikā viens no būtiskākajiem jautājumiem kā prezidentūrai, tā Latvijai ir **labas ekonomikas pārvaldības stiprināšana**. Galvenais uzdevums ir pēc iespējas ātrāk pabeigt sarunas ar Eiropas Parlamentu un pieņemt ekonomikas pārvaldības tiesību aktu paketi.⁶ Četri no tiesību aktiem izstrādāti, lai nodrošinātu stingrāku fiskālo disciplīnu, savukārt divi – lai varētu savlaicīgi identificēt un novērst makroekonomiskās nesabalansētības. Latvija atbalsta ekonomikas pārvaldības paketes priekšlikumus, jo tie veicinās fiskālās disciplīnas un atbildīgāku makroekonomisko politiku nostiprināšanu ES un katrā dalībvalstī individuāli.

Nodokļu politika

Papildus diskusijām par **kopīga konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze (CCCTB) un finanšu sektora aplikšanu ar nodokļiem** Polijas prezidentūras laikā notiks darbs arī pie citiem nodokļu jautājumiem, īpašu uzmanību pievēršot labas pārvaldības nodrošināšanai nodokļu jomā. Turpināsies darbs pie **Uzkrājumu direktīvas**, ar ko paredzēts uzlabot šobrīd spēkā esošo regulējumu par tādu ienākumu aplikšanu ar nodokļiem, kas gūti kā procentu maksājumi par uzkrājumiem, kā arī pie attiecīgu nolīgumu grozīšanas ar trešajām valstīm. Grozījumi esošajā regulējumā, t.sk. sadarbībā ar trešajām valstīm, nodrošinās labāku starpvalstu informācijas apmaiņu, lai fiziskās personas rezidences valstī varētu īstenot efektīvāku nodokļu uzlikšanu uzkrājumu ienākumiem. Latvija uzskata, ka Uzkrājumu direktīvas kompromisa priekšlikumu nepieciešams apstiprināt neatkarīgi no vienošanās panākšanas par citiem „labas pārvaldības nodokļu jomā”

⁶ Ekonomikas pārvaldības pakete sastāv no 6 tiesību aktu priekšlikumiem: grozījumi regulā Nr. 1466/97 par budžeta situācijas novērtēšanu un uzraudzības stiprināšanu ekonomikas politikas koordinācijas ietvaros; grozījumi regulā Nr. 1467/97 par pārmērīgas deficīta procedūras paātrināšanu un ieviešanas skaidrojumu; regula par makroekonomiskās nesabalansētības novēršanu un korekciju; direktīva par dalībvalstu fiskālo ietvaru veidošanas nosacījumiem; regula par sankciju mehānismu makroekonomiskās nesabalansētības novēršanai eiro zonā; regula par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eirozonā.

paketē ietilpstošajiem projektiem. Jautājuma izskatīšanas saistīšana ar citiem paketē ietilpstošajiem projektiem varētu novest pie visu tajā ietilpstošo projektu apstiprināšanas aizkavēšanas. Latvija varētu atbalstīt elastīgu pieeju, piemēram, nosakot, ka Uzkrājumu direktīvas piemērošana ES dalībvalstīs tiek uzsākta ātrāk, vienlaikus nosakot termiņu, piemēram, piecus gadus, kurā Uzkrājumu direktīvai līdzvērtīgi noteikumi pēc to piemērošanas ES ir jāsāk piemērot sadarbībā ar trešajām valstīm. Latvija atbalsta sarunu mandāta piešķiršanu EK, lai uzsāktu sarunas ES vārdā par 2004.gadā noslēgto nolīgumu grozīšanu ar piecām valstīm, kuras nav ES (Šveici, Lihtenšteinu, Monako, Andoru un Sanmarīno).

Polijas prezidentūras laikā turpināsies darbs pie **Enerģijas nodokļu direktīvas**, kas paredz pārskatīt nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai. EK ir ierosinājusi mainīt pašlaik esošo nodokļa piemērošanas kārtību energoproduktiem, ierosinot nodokļu līmeni energoproduktiem noteikt gan pēc oglekļa dioksīda (CO₂) emisiju daudzuma, gan pēc energoprodukta siltumietilpības, vienlaikus pakāpeniski paaugstinot nodokļa minimālo līmeni atsevišķiem energoproduktu veidiem, piemēram, dīzeļdegvielai, sašķidrinātai naftas gāzei (LPG), dabasgāzei. Šāda nodokļa aprēķināšanas kārtība pilnībā mainītu pašlaik esošo nodokļa piemērošanas kārtību energoproduktiem, t.i., pēc masas un tilpuma. Ņemot vērā pašlaik esošo ekonomisko situāciju un ierobežotos resursus, tuvākajos gados Latvijai nebūtu atbalstāmas tik radikālas izmaiņas akcīzes nodokļa piemērošanā energoproduktiem.

Viena no Polijas prezidentūras prioritātēm ir **administratīvā sadarbība akcīzes nodokļa jomā**. Turpinot paplašināt Akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēmas funkcionalitāti, administratīvā sadarbība no 2012.gada tiks veikta, izmantojot šo sistēmu. Šobrīd EK izstrādā Administratīvās sadarbības regulu akcīzes nodokļa jomā, ņemot vērā izmaiņas akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēmā. Minētā regula aizstās pašlaik esošo Padomes (EK) 2004.gada 16.novembra regulu Nr.2073/2004 par administratīvo sadarbību akcīzes nodokļa jomā. Latvija atbalsta Polijas prezidentūras apņemšanos turpināt darbu šajā jomā, lai nodrošinātu administratīvās sadarbības nepārtrauktību un padarītu to efektīvāku.

Svarīgs jautājums Polijas prezidentūras laikā būs turpināt darbu **PVN jomā: pilnveidot noteikumus, samazināt administratīvo slogu un apkarot krāpniecību**. Šajā nolūkā notiks darbs ar jautājumiem, kas saistīti ar PVN piemērošanu finanšu pakalpojumiem un vaučeriem. Latvija atbalsta pasākumus, kas vērsti uz skaidrāku noteikumu radīšanu, administratīvā sloga samazināšanu un cīņu pret PVN krāpniecību, kā arī

atbalsta darba turpināšanu pie skaidra PVN piemērošanas regulējuma noteikšanas apdrošināšanas un finanšu pakalpojumiem.

ES 2012.gada budžeta pieņemšana

2011. gada 25.jūlijā ar kvalificēto balsu vairākumu (sešām valstīm balsojot pret) tika apstiprināta ES Padomes nostāja par EK piedāvāto ES 2012.gada budžeta projektu. Padomes nostāja tiks iesniegta Eiropas Parlamentam, kas, sagaidāms, septembra beigās vai oktobra sākumā nāks klajā ar labojumiem ES Padomes pozīcijai. Vienošanās par ES 2012.gada budžetu ir jāpanāk līdz šī gada beigām. Latvijas prioritātes ES 2012.gada budžetā ir: pietiekams finansējums Kohēzijai (lai nodrošinātu plūsmu no EK uz dalībvalstīm starpmaksājumu un gala maksājumu apmaksām); tiešo maksājumu pieaugums ES 10 dalībvalstīm, lai tās sasniegtu 80% no ES 15 dalībvalstu līmeņa.

ES un eiro zonas stabilitātes nodrošināšana

Ņemot vērā finanšu situāciju ES un eiro zonas valstīs, Polijas prezidentūras laikā ir jāveic pasākumi, lai operatīvi rastu risinājumus ES un īpaši eiro zonas finanšu situācijas stabilizācijai. Viens no būtiskiem jautājumiem šī mērķa sasniegšanai ir grozījumu ratifikācija Līgumā par ES darbību. Līguma grozījumi nepieciešami, lai izveidotu Eiropas stabilitātes mehānismu (ESM), kas uz stingru nosacījumu pamata sniegs finansiālu palīdzību finansiālās grūtībās nonākušām eirozonas valstīm, ja to problēmas būs tik nopietnas, ka apdraudēs visas eirozonas stabilitāti. Vienlīdz svarīgs īstermiņā būs arī Eiropas finanšu stabilitātes instrumenta darbības dažādošanas jautājums (piemēram, aizdevuma procentu likmju samazināšana un aizdevuma atmaksas termiņa pagarināšana, kā arī valsts parādzīmju iepirkšana otrreizējā tirgū), zinot, ka krīze atsevišķās eirozonas valstīs (piemēram, Grieķijā) kļūst arvien nopietnāka un pieaug bažas par tās negatīvo ietekmi uz citām eirozonas dalībvalstīm. Latvijai ir svarīgi, lai tiktu nodrošināta eirozonas stabilitāte un ilgtspējīga ekonomiskā attīstība, jo situācija eirozonā ietekmē arī Latvijas ekonomisko attīstību un Latvijas stratēģiskais mērķis ir pievienošanās eirozonai 2014.gadā. Ņemot vērā minēto, Latvija atbalsta Eiropas finanšu stabilitātes instrumenta darbības dažādošanu un ESM izveidi. Likumprojektu par Līguma ratifikāciju ir plānots izskatīt Ministru kabinetā vēlākais šī gada septembrī un iesniegt Saeimā ratifikācijai līdz 2011.gada beigām.

3. Tieslietu un iekšlietu padome

ES Tiesas statūtu reforma

Polijas prezidentūras laikā aktīvi tiek virzīti grozījumi projektiem ES Tiesas statūtos un reglamentā, kas tika skatīti Vispārējo lietu padomē 2011. gada 18. jūlijā. Viens no svarīgākajiem jautājumiem ir Vispārējās tiesas tiesnešu skaita palielināšana no 27 uz 39 tiesnešiem. ES Tiesa šos papildu 12 tiesnešus piedāvā kā galveno risinājumu, lai samazinātu neizskatīto lietu skaitu un ilgo tiesvedības laiku. Latvijai ir svarīgi, lai reformas kopumā spētu sasniegt virsmērķi- ātru un kvalitatīvu lietu izskatīšanu, pēc iespējas mazāk izmantojot papildu resursus. Turklāt būtu jānodrošina līdzsvarots ģeogrāfiskās pārstāvības līdzsvars starp dalībvalstīm attiecībā uz potenciālo tiesnešu iecelšanu.

Diskusijas par Šengenas zonas nākotni

Viena no prioritātēm **iekšlietu jomā** gan Polijas prezidentūrai, gan Latvijai būs Šengenas sadarbības stiprināšana. Atbilstoši Eiropadomes 2011. gada 23.-24.jūnija sanāksmē nolemtajam tiks turpinātas diskusijas par Šengenas zonas nākotni. Sagaidāms, ka septembrī Komisija prezentēs priekšlikumu mehānismam, lai krīzes situācijās sniegtu atbalstu dalībvalstīm, kas saskaras ar nozīmīgu migrācijas plūsmu pieaugumu. Vienlaikus tiks turpinātas diskusijas par iespēju stiprināt Šengenas novērtēšanas mehānismu. Latvija kopumā atbalsta diskusijas par Šengenas zonas stiprināšanu. Svarīgi nodrošināt, ka īstenojamie pasākumi neierobežo brīvas personu kustības iespējas, kā arī ir visaptveroši un vienlaikus individuāli piemērojami atbilstoši situācijai konkrētajā dalībvalstī.

Sadarbības stiprināšana ar Austrumu partnerības valstīm

Polijas prezidentūra ir apņēmusies veicināt mobilitāti un drošību Austrumu partnerības ietvaros, stiprinot sadarbību ar partnerības valstīm robežu aizsardzībā, migrācijas plūsmu pārvaldīšanā un cīņā ar noziedzību. Sagaidāms, ka septembrī Komisija nāks klajā ar ziņojumu par iespējamiem pasākumiem. Tāpat diskusijas par to notiks septembra beigās plānotajā Austrumu partnerības samitā. Latvijas interesēs ir, lai kaimiņu reģioni attīstītos demokrātijas un labklājības virzienā un tādejādi tiktu paplašināta stabilitātes telpa, tāpēc Latvija, kā līdz šim, turpinās aktīvi iestāties par nepieciešamību Eiropas kaimiņattiecību politikas ietvaros veidot padziļinātas attiecības ar Austrumeiropas kaimiņvalstīm vienotas, saskaņotas un ilgtspējīgas ES migrācijas politikas ietvaros.

Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) attīstīšana

2011. gada 23.-24.jūnija sanāksmē atkārtoti tika uzsvērts, cik svarīgi ir pabeigt KEPS līdz 2012. gadam un to balstīt uz augstiem aizsardzības standartiem apvienojumā ar taisnīgām un efektīvām procedūrām, kuras spētu novērst to ļaunprātīgu izmantošanu un ļautu ātri izskatīt patvēruma pieteikumus, lai nodrošinātu sistēmas ilgtspēju.

Līdz ar to tiks turpinātas diskusijas par KEPS izveides pamatā esošajiem tiesību aktu projektiem. Tāpat, ņemot vērā situāciju Vidusjūras reģionā, aktualitāti saglabās arī jautājums par migrācijas un patvēruma plūsmu pārvaldību situācijās, kad dalībvalstis ilgstoši saskaras ar paaugstinātām migrācijas plūsmām. Latvija atbalsta, ka KEPS izveide ir jāpabeidz līdz 2012.gadam. Latvija konceptuāli atbalsta visa veida pasākumus plūsmu pārvaldības spēju stiprināšanai, bet šiem pasākumiem ir jābūt atbilstoši pielāgotiem situācijai un vajadzībām katrā dalībvalstī.

Sabiedrības integrācijas jautājumi

Migrācijas un patvēruma plūsmu pārvaldībā svarīgi nodrošināt ar to saistītos integrācijas pasākumus. Latvija šobrīd strādā pie detalizētas rīcībpolitikas izstrādes integrācijas jomā, definējot konkrētus pasākumus imigrantu integrācijai un tos plānojot saskaņā ar Eiropas Komisijas jaunās integrācijas dienaskārtības nostādņēm, kuras sāks izskatīt Polijas prezidentūras laikā.

Pretnarkotiku cīņas stiprināšana

Atbilstoši 2010.gada Paktā cīņai ar heroīnu un kokaīnu iekļautajai deklarācijai tiks uzsākts darbs pie Eiropas pakta cīņai ar sintētiskajām narkotikām. Īpaša uzmanība tiks veltīta cīņai ar jauno psihoaktīvu vielu parādīšanos ES tirgū, lai harmonizētu pieeju šim jautājumam visās ES dalībvalstīs. Latvija pilnībā pievienojas Prezidentūras viedoklim par to, ka jauno narkotisko vielu izplatība ir kopīga ES problēma un tāpēc uzskata, ka šī problēma arī jārisina kopīgi. Latvija apsveic Prezidentūras centienus skatīt un risināt sintētisko narkotiku izplatības un lietošanas problēmas kompleksā ar esošo darbības mehānismu pārskatīšanu.

Iekšējās drošības jautājumi

Polijas prezidentūras laikā notiks darbs pie stratēģisko mērķu identificēšanas un operatīvo rīcības plānu izstrādes ES 2011.-2013.gadiem noteikto prioritāšu ieviešanai. Latvija pilnībā atzīst, ka prioritāšu ieviešanas nodrošināšana ir būtiska ES brīvības, drošības un tiesiskuma telpas stiprināšanai, tāpēc aktīvi piedalīsies ekspertu darba grupās (nelegālās migrācijas apkarošana un konteinerkravu pārvadāšana).

Tiesiskās sadarbības stiprināšana civillietās un komerclietās

Tieslietu jomā uzsvars tiks likts uz instrumentiem, kas nepieciešami pareizai iekšējā tirgus darbībai, kā arī labākai iedzīvotāju pieejai savām tiesībām visā ES. Polijas prezidentūras laikā tiks turpināts darbs pie **Briseles I regulas pārskatīšanas**. Šī regula veido pamatu ES tiesu iestāžu sadarbībai civillietās un komerclietās, nosakot ES līmeņa jurisdikcijas un spriedumu atzīšanas un izpildes noteikumus. Latvija kopumā atbalsta Regulas projektā piedāvātos risinājumus, jo to mērķis ir novērst tās neskaidrības, ko radīja Brisele I regulas līdzšinējā piemērošanas prakse.

Turpināsies diskusijas par regulas projektu par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, lēmumu un autentisku aktu atzīšanu un izpildi **mantošanas jomā** un par Eiropas mantojuma apliecības izveidi. Latvijai ir būtiski nodrošināt, lai tālākās diskusijās par regulas projektu tiek domāts par izvairīšanos no paralēlajām procedūrām, jo īpaši, ņemot vērā notāru lomu regulas projekta ietvaros.

Centrālo reģistru, komercreģistru un uzņēmumu reģistru savstarpējā savienojamība

Polijas prezidentūrā turpināms darbs ar Eiropas Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvas 89/666/EEK, 2005/56/EK un 2009/101/EK par centrālo reģistru, komercreģistru un uzņēmumu reģistru savstarpējo savienojamību (*Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directives 89/666/EEK, 2005/56/EK and 2009/101/EK as regards the interconnection of central, commercial and companies registers.*) Polijas prezidentūras laikā būtu turpināms darbs pie minēto direktīvu grozījumu, par kuriem notika aktīvas Eiropas Savienības Padomes Komerctiesību ekspertu darba grupas diskusijas Ungārijas prezidentūras laikā, izstrādes.

Eiropas līgumtiesību izstrāde patērētājiem un uzņēmumiem

Ievērojot 2011. gada 18.-19.jūlija neformālajā ES Tieslietu un iekšlietu padomē notikušās ministru diskusijas par turpmāko rīcību, Komisija līdz 2012.gadam nāks klajā ar konkrētām iniciatīvām. ES patērētāju un uzņēmēju ikdienu parāda, ka atšķirības dalībvalstu līgumtiesību starpā rada tiesisko nenoteiktību un papildu izmaksas uzņēmējiem, kā arī atstāj ietekmi uz patērētāju uzticību. Latvija atbalsta, ka ir jārada tiesiskie priekšnoteikumi, lai atvieglotu pārrobežu darījumu slēgšanu un uzskata, ka identificētās problēmas risināmas, nesarežģējot tiesisko vidi patērētājiem vai uzņēmumiem, bet vienlaikus nodrošinot patērētāju aizsardzību augstā līmenī.

Tiesiskās sadarbības stiprināšana krimināllietās

Tiks uzsākts darbs pie Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas projekta par noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālajiem standartiem, kas aizstās šobrīd spēkā esošo Padomes 2001. gada 15. marta Ietvarlēmumu 2001/220/TI par cietušo statusu kriminālprocesā. Latvija kopumā atbalsta direktīvas projektu, kas apvieno Ietvarlēmumā 2001/220/TI ietvertās prasības, kā arī paredz konkrētus pasākumus, lai nodrošinātu, ka visi noziegumos cietušie saņemtu piemērotu aizsardzību un atbalstu un varētu piedalīties kriminālprocesā, kā arī tiktu atzīti un pret tiem attiektos ar cieņu, iekļūti un profesionāli, bez jebkādas diskriminācijas visa veida saskarsmē ar jebkuru valsts iestādi, cietušo aizsardzības vai atjaunojošās justīcijas pakalpojumu sniedzēju. Šīs personas jau ir cietušas no noziedzīga nodarījuma, tādēļ dalībvalstīm jācenšas darīt visu iespējamo, lai nenotiktu atkārtota viktimizācija, kā arī lai novērstu situāciju, kad cietušie pārlietu sarežģīto vai ilgstošo procesu, vai nedrošības dēļ atsakās piedalīties kriminālprocesā.

Tiks turpināts darbs pie direktīvas par tiesībām piekļūt advokātam kriminālprocesa ietvaros un tiesībām sazināties pēc aizturēšanas. Latvija atzinīgi vērtē direktīvas projektu, kas ir vērsts uz efektīvu un savlaicīgu aizdomās turētās vai apsūdzētās personas nodrošināšanu ar tiesībām uz aizstāvi, kā arī ar tiesībām uz saziņu apcietinājuma laikā.

Papildus tam tiks arī strādāts pie **Eiropas Izmeklēšanas rīkojuma krimināllietās**, kura mērķis ir ES līmenī izveidot vienotu un efektīvu sistēmu pierādījumu iegūšanai. Latvija uzskata, ka ir jāizstrādā visaptverošs tiesību instruments, kas ne tikai paredzēs pierādījumu iegūšanu, bet attieksies uz citiem tiesiskās palīdzības veidiem.

Tiks turpināts darbs pie direktīvas projekta par **uzbrukumiem informācijas sistēmām**, kura mērķis ir nodrošināt informācijas tehnoloģiju jomas darbību un aizsardzību, izmantojot krimināltiesiskos līdzekļus. Latvija apzinās, ka kibernetiskie uzbrukumi, kuriem ir izteikts pārrobežu raksturs, izplatība arvien vairāk apdraud sabiedrības drošību. Turklāt, ņemot vērā tehnoloģiju straujo attīstību, šādi noziegumi kļūst arvien izplatītāki un sarežģītāki.

Totalitāro režīmu izdarīto noziegumu piemiņa Eiropā

Polijas prezidentūras laikā 2011. gada **23.augustā pirmo reizi Eiropas mērogā tika pieminēti totalitāro režīmu noziegumu upuri**. Varšavā tika organizēta tieslietu ministru un vēsturnieku konference, kas bija veltīta totalitāro režīmu izdarīto noziegumu piemiņai un izpētei un kurā piedalījās arī Latvijas tieslietu ministrs. Varšavas konferencē tika pieņemta visu ES dalībvalstu kopīga deklarācija ar mērķi novērst totalitāro režīmu atkārtošanos Eiropā. Latvija šajā konferencē pauda nostāju, ka Eiropas līmenī jāturpina apzināt, kā arī jānosoda visi totalitārie režīmi neatkarīgi no to veida vai ideoloģijas.

2011. gada 10.jūnijā Tieslietu un iekšlietu ministru padomē tika pieņemti secinājumi par totalitāro režīmu izdarīto noziegumu piemiņu Eiropā, kuri iezīmēja kopīgos turpmākās darbības virzienus. Latvija atzinīgi vērtē ierosinājumu 23.augustu noteikt kā visu totalitāro režīmu upuru atceres dienu, ka arī aicinājumu ES dalībvalstīm veidot izglītības programmas, informējot par totalitāro režīmu noziegumiem un šim mērķim piesaistot arī ES finansējumu.

4. Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padome

Izglītība un apmācība 2020

Izglītība ir svarīgākais ekonomikas izaugsmes resurss, tādēļ viens no Latvijai būtiskākajiem Polijas prezidentūras laikā izskatāmajiem jautājumiem izglītības jomā ir stratēģiskās sistēmas Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā “Izglītība un apmācība 2020” otrā cikla prioritāšu noteikšana. Latvija ir īpaši ieinteresēta tādās sadarbības jomās kā mobilitātes veicināšana un izglītības iestāžu, uzņēmumu un pētniecības iestāžu partnerības (zināšanu trīsstūra) sekmēšana.

Augstākā izglītība un finansējums

Latvija atzinīgi vērtē to, ka Polijas prezidentūras laikā uzmanība tiks pievērsta augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai un atbilstībai

studentu vajadzībām, tās ieguldījumam ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā un starptautisko aspektu izvēršanai. Latvija uzskata, ka nepieciešams ieviest uz darbības uzlabošanu jeb uz rezultatīvajiem rādītājiem vērstu augstākās izglītības finansēšanas principu, veikt studiju programmu kvalitātes, resursu pietiekamības un ilgtspējas starptautisku izvērtēšanu, kā arī veicināt kopīgas izglītības programmas, studentu un akadēmiskā personāla mobilitāti.

Strukturētā dialoga veicināšana jaunatnes jomā

Viena no Latvijas prioritātēm arī Polijas prezidentūras ietvaros būs veicināt strukturēto dialogu jaunatnes jomā, attīstot jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā. Strukturētais dialogs ir partnerības instruments, kas apliecina, ka jauniešu viedoklis ir saklausīts un ņemts vērā. Polijas prezidentūras ietvaros būtiski ir izstrādāt metodoloģiju strukturētā dialoga veicināšanai, kas piedāvātu konkrētus rīkus un ieteikumus strukturētā dialoga attīstībai starptautiskā, nacionālā un vietējā līmenī, tādējādi panākot, ka jaunieši sniedz savu ieguldījumu un redzējumu katras valsts pozīcijas veidošanā jaunatnes politikas nozarē. Īpaša uzmanība tiks pievērsta jauniešu sadarbībai ar Austrumeiropas un Kaukāza reģiona valstu jauniešiem.

Starpnozaru sadarbības attīstība starptautiskā līmenī jaunatnes jomā

Latvija īpašu uzmanību kopš 2010.gada ir pievēršusi starpnozaru sadarbības attīstībai nacionālā un vietējā līmenī, jo jauniešu dzīves kvalitāti ietekmē tādu nozaru jautājumi kā nodarbinātība, kultūra, izglītība, sports u.c. Līdz ar to plānojot jaunatnes politiku, svarīgi ir ņemt vērā jaunatnes politikas starpnozaru aspektus un panākt pēc iespējas efektīvāku dažādu nozaru ekspertu un institūciju sadarbību.

Jaunatnes pētniecība un jaunatnes pētnieku tīklojuma izveide

Viena no nozarēm, kas kopumā Baltijas valstīs vēl nav pietiekami attīstījusies jaunatnes jomā, ir jaunatnes pētniecība un jaunatnes pētnieku tīklojuma izveide. Polijas prezidentūrā viena no Latvijas prioritātēm būs tieši jaunatnes pētniecības attīstības virzība, lai, pirmkārt, apzinātu situāciju jaunatnes pētniecības jomā, otrkārt, veicinātu jaunatnes pētniecības prestiža celšanu.

Kultūras un radošās kompetences

Polijas prezidentūras mērķis ir identificēt efektīvākos radošas partnerības piemērus, kas sekmē kultūras un radošo kompetenču veidošanos, kā arī veido sinerģiju starp kultūru un citām jomām (izglītību, jaunatni, izpēti un inovācijām), iesaistot šajā procesā arī nevalstisko sektoru. Latvija atzinīgi novērtē Polijas prezidentūras iniciatīvu, jo ir svarīgi turpināt izcelt labākos veidus kā kultūra „Eiropa 2020” stratēģijas kontekstā, var sekmēt augsti kvalificēta darbaspēka attīstību Eiropā, kura pamatā būtu radoši un inovatīvi cilvēki, kuriem attiecīgi būtu pašiniciatīvas un uzņēmējdarbības apziņa. Latvija uzskata, ka radoša partnerība ir jāveicina gan dalībvalstu, gan ES līmenī, jo īpaši sniedzot atbalstu radošas partnerības programmām un aktivitātēm, kā arī veicinot kultūras un radošo industriju attīstību.

Veselīga un aktīva dzīvesveida veicināšana

Polijas prezidentūrā tiks turpināts darbs pie trīs prioritātēm sporta jomā – tautas sports jeb sports visiem (iekļaujot jautājumu par aktīvu novecošanos), sociālā iekļaušana sportā un cīņa pret dopinga. Minētie jautājumi ir ilgtermiņa prioritātes ne tikai ES līmenī, bet arī Latvijā. Latvijā ir proporcionāli liels iedzīvotāju skaits, kas ar sportu nenodarbojas vispār vai sporto 1-3 reizes mēnesī. Tādēļ Latvijas prioritārais mērķis ir veicināt iedzīvotāju aktivitāti sportā, kas veicinātu iedzīvotāju garīgo labsajūtu un fizisko veselību, kā arī nodrošinātu integrāciju sabiedrībā un sociālās saskarsmes iespējas. Sportam ir nozīmīga loma veselības aizsardzībā, garīgajā un fiziskajā izglītošanā, bet dopinga līdzekļu lietošana sportistu vidū grauj sporta integritāti un atstāj negatīvu ietekmi uz sportistu veselību un sporta nākotni. Tādēļ Latvijas mērķis ir veikt tādas aktivitātes, lai panāktu sportistu, tostarp nepilngadīgo jauniešu, aizsardzību.

5. Konkurētspējas padome

Iekšējais tirgus

Vienotas patenta sistēmas izstrāde

2011. gada 10. martā ES Konkurētspējas ministru padomes sanāksmē tika pieņemts lēmums 2011/167/ES, ar ko atļauj ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patenta aizsardzības izveidi. Savukārt 2011. gada 27. jūnija ārkārtas Konkurētspējas ministru padomē dalībvalstis ciešākas sadarbības ietvaros vienojās par diviem regulu priekšlikumiem, ar ko īsteno ciešāku sadarbību, lai izveidotu vienotu patentaizsardzību un tai piemērojamo tulkošanas kārtību. Polijas prezidentūrā paredzēts darbs pie efektīva strīdu izšķiršanas mehānisma - vienotas patenta tiesvedības sistēmas izveides. Latvijas prioritāte vienotās patenta aizsardzības

sistēmas izstrādē ir nodrošināt, lai noteikumi, kas reglamentē vienotās patentu sistēmas darbību, ir maksimāli saderīgi ar vienotās patentu sistēmas primārajiem mērķiem. Latvija uzskata, ka patentu sistēmas pilnveidošana ES līmenī konceptuāli ir nepieciešama, jo, izveidojot vienotu, pārdomātu un efektīvu patentu aizsardzības mehānismu, tas varētu veicināt inovāciju attīstību un uzņēmumu konkurētspēju.

Latvija izvērtē iespēju pēc vienošanās par projektu dalībvalstu starpā ieteikt Eiropas Komisijai iesniegt atkārtotai izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai ES Tiesā, lai izvairītos no vēlākas tiesvedības par projekta neatbilstību ES pamatlīgumiem. Latvijai, paužot savu pozīciju Vienotas patentu sistēmas izveidē, ir svarīgi nodrošināt tāda regulējuma pieņemšanu, kas precīzi noteiktu dalībvalstu atbildību, tai skaitā par jautājumiem, kad kāda vietējā Patentu tiesa pieņemtu lēmumu vai spriedumu, pārkāpjot ES tiesības. Latvijai ir svarīgi, lai, ieviešot vienotu patentu tiesvedību, tiktu nodrošināts pēc iespējas plašāks ģeogrāfiskās pārstāvības princips tiesnešu izvēles un iecelšanas procesā, kā arī, lai būtu skaidrs Patentu tiesas finansēšanas modelis.

Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU)

Latvija kā nozīmīgu vērtē Polijas prezidentūras ieceri ES Konkurētspējas padomes dienas kārtībā uzturēt jautājumu par uzņēmumu, jo īpaši – MVU attīstību. Atbalstāma ir Polijas prezidentūras iecere sekmēt ES MVU spēju pilnībā izmantot Iekšējā tirgus sniegtās iespējas. Vienlaikus ir svarīgi domāt ne vien par esošajām politikas rīcībām, bet arī jāizvirza jaunas iniciatīvas, lai samazinātu šķēršļus MVU attīstībai, palielinātu MVU konkurētspēju, sekmētu spēju iekļauties vienotajā un trešo valstu tirgos, kā arī nodrošinātu jaunu tehnoloģiju rašanos. 2011. gada septembra ES Konkurētspējas ministru padomes sanāksmē tiks apstiprināts progresā ziņojums par administratīvo šķēršļu samazināšanas programmas īstenošanu ES. Tā ir arī viena no Latvijas prioritātēm uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas jomā, jo īpaši domājot par mikro, mazajiem un vidējiem komersantiem.

Eiropas standartizācijas sistēmas regulējuma izveide

Polijas prezidentūrā paredzēts uzsākt darbu pie Eiropas standartizācijas sistēmas regulējuma, kas aptvertu arī pakalpojuma jomu un atvieglotu uzņēmumiem standartu piemērošanu pakalpojumu jomā, kā arī nodrošinātu MVU pārstāvību standartu tapšanas procesa laikā un saīsinātu standartu izstrādes laiku. Regulas mērķis ir izveidot vispārēju, iekļaujošu, efektīvu un tehniski modernu Eiropas standartizācijas sistēmu, priekšlikumā risinot tādas galvenās problēmas kā lēns standartizācijas

process strauji mainīgā tehnoloģiju attīstībā, mazo un vidējo uzņēmumu nepietiekamā pārstāvība standartizācijas procesos, pakalpojumu, jo īpaši IKT (informācijas un komunikāciju tehnoloģiju) jomā, nepietiekamā aptveršana oficiālajā Eiropas un starptautiskās standartizācijas sistēmā. Latvijai šis priekšlikums ir svarīgs brīvas preču un pakalpojumu kustības nodrošināšanai, kā arī Vienotā tirgus akta kontekstā.

Hipotekārās kreditēšanas direktīvas projekts

Latvijai viens no būtiskākajiem jautājumiem Polijas prezidentūras laikā iekšējā tirgus un patērētāju tiesību jomā ir Hipotekārās kreditēšanas direktīvas projekts, kas risinās bezatbildīgas aizdošanas un aizņemšanās problēmas. Direktīvas mērķis ir veicināt zemāku kredītrisku un lielāku finansiālo stabilitāti.

Preču drošuma direktīvas projekts

Polijas prezidentūras laikā plānots pārskatīt direktīvu par preču vispārēju drošumu. Direktīvas mērķis ir nodrošināt, lai ES tirgū tiktu ievietoti un pārdoti tikai droši produkti. Plānots uzlabot Direktīvā noteikto standartizācijas procedūru; harmonizēt drošuma novērtējuma procedūras; uzlabot tirgus uzraudzības sadarbību un savstarpējo koordināciju; saskaņot prasības tirgus dalībniekiem atbilstoši jaunam tirgus uzraudzības regulējumam, kas stāties spēkā no 2010.gada. Rezultātā tiks uzlabots tiesiskais regulējums preču drošuma jautājumos, sekmēta brīva preču kustība ES.

Alternatīvā strīdu risināšana

Polijas prezidentūrai svarīgs būs darbs pie gaidāmiem tiesību aktu projektiem par alternatīvo strīdu risināšanas mehānismiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā. Plānoti divi jauni tiesību aktu projekti: Direktīvas projekts par alternatīvu strīdu risināšanas mehānismiem un Regulas projekts par strīdu risināšanas mehānismiem tiešsaistē. Projektu mērķis ir nodrošināt jebkuram patērētājam iespēju vienkārši, ātri un lēti saņemt palīdzību, negriežoties tiesā, ja tiek pārkāptas viņa tiesības. Tas veicinās patērētāju uzticēšanos pārrobežu darījumiem un veicinās efektīvāku vienotā tirgus funkcionēšanu.

Priekšlikums direktīvai par nezināmu autoru darbiem

2011.gada maijā Eiropas Komisija nāca klajā ar priekšlikumu direktīvai par dažiem atļautiem nezināmu autoru darbu izmantošanas veidiem, kura

mērķis ir radīt tiesisko regulējumu likumīgai pārrobežu piekļuvei tiešsaistē pieejamiem nezināmu autoru darbiem, kas atrodas publiski pieejamās bibliotēkās, izglītības iestādēs, muzejos, arhīvos, filmu mantojuma institūcijās un sabiedriskajās raidorganizācijās, ja šīs iestādes izmanto nezināmu autoru darbus ar sabiedrības interesēm saistītu mērķu labā. Latvijai minētais priekšlikums ir būtisks, jo tas sekmēs kultūras materiālu digitalizāciju un pieejamību tiešsaistē.

Pakalpojumu direktīvas ieviešana

Lai nodrošinātu direktīvas mērķu sasniegšanu, tās pilnīgu un efektīvu ieviešanu 2011.gada otrajā pusē tiks izvērtēta direktīvas ieviešanas efektivitāte dalībvalstīs. Eiropas Komisijas un dalībvalstu ciešā sadarbībā tiks veiktas pārbaudes, ko plānots īstenot līdz 2012.gada martam un par rezultātiem ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei.

Rūpniecība

Latvija pozitīvi vērtē Polijas prezidentūras apņemšanos turpināt ES rūpniecības politikas pilnveidošanu, fokusējoties uz to pasākumu īstenošanu, kas noteikti „Eiropa 2020” stratēģijas vadošajās iniciatīvās „Rūpniecības politika globalizācijas laikmetam” un „Resursu efektīva Eiropa”. Būtisks Polijas prezidentūras ieguldījums šajā jomā varētu būt „Padomes secinājumi par konkurētspējīgu Eiropas ekonomiku: Rūpniecības konkurētspējas palielināšana ar resursu efektivitātes palīdzību”, kurus plānots apstiprināt septembra Konkurētspējas padomes laikā. Sagaidām, ka Padomes secinājumi saglabās akcentus uz tādiem Latvijas rūpniecībai svarīgiem jautājumiem kā trešo valstu piemērotie tirdzniecības ierobežojumi Latvijas rūpniecībai būtiskām izejvielām un šo ierobežojumu novēršana, ES rūpniecības sektora potenciāla palielināšana ieguldīt resursu efektivitātē, pakāpeniskā infrastruktūras modernizācijā un pētniecisko izstrādņu komercializācijā videi draudzīgāku produktu un tehnoloģiju izstrādei, kā arī akcents uz atbalstu eko-inovācijai.

Pētniecība un inovācija

Pētniecības infrastruktūra

Pētniecības un attīstības jomā Latvija pozitīvi vērtē Polijas prezidentūras vēlmi saistīt ES izaugsmes un attīstības mērķus ar Eiropas cilvēkresursu un intelektuālā kapitāla sekmēšanas uzdevumiem. Latvija lielu vērību pievērš pētniecības infrastruktūras uzlabošanai, modernizēšanai un esošo infrastruktūru iekļaušanai un piesaistei starptautiska līmeņa pētniecības

infrastruktūras, tāpēc, plānojot reformas nacionālajā līmenī, Latvijai ir svarīgi nostiprināt un attīstīt savu pētniecības infrastruktūru, jo tieši attīstītas augsta līmeņa pētniecības infrastruktūra ir viens no galvenajiem komponentiem, kas veido zinātnisko izcilību.

E-infrastruktūras attīstīšana

Latvijai būtisks faktors ir e-infrastruktūras attīstīšana, kas ļaus novērst sadrumstalotību un digitālo šķirtni Eiropā, un ļaus izmantot Eiropas zinātnieku potenciālu, neskatoties uz ģeogrāfisko atrašanās vietu. Turklāt ar e-infrastruktūru palīdzību daudzas valstis varēs ietekmēt un risināt t.s. „smadzeņu aizplūšanas” jautājumu, jo zinātnieki varēs nodarboties ar pētniecisko darbību, izmantojot jaunākās sakaru tehnoloģijas un paliekot darbā savā valstī. Latvijai ļoti būtisks ir pētniecības infrastruktūras jautājums, jo izcilu zinātnieku un infrastruktūras apvienošana veido sinerģiju ar zinātniskās izcilības kritēriju, kā arī veicina pētnieku mobilitāti.

Jaunā pētniecības un inovācijas ietvarprogramma – Horizonts 2020

Viena no Polijas prezidentūras prioritātēm ir diskusijas par nākotnes ietvarprogrammu Horizonts 2020. Tā kā Latvija ir definējusi pētniecības infrastruktūras jautājumu par īpaši svarīgu jautājumu nākotnes ietvarprogrammas kontekstā, liela uzmanība Polijas prezidentūras laikā organizētajās diskusijās un sanāksmēs jāpievērš pētniecības infrastruktūru izvietojuma reģionālā principa līdzsvaram visā ES, Eiropas Pētniecības infrastruktūras stratēģijas foruma Ceļa kartes objektu būvniecībai un ekselences centru atbalstīšanai arī „jauno” ES dalībvalstu teritorijā. Vienlaicīgi diskusijā par jauno ietvarprogrammu svarīgi uzsvērt nepieciešamību nodrošināt atbalstu visam inovācijas ciklam un jo īpaši – pētniecības rezultātu pārnesi un ieviešanai. Šobrīd Eiropā nepietiekami tiek ieguldīts pētniecības rezultātu pārnesē un ieviešanā ražošanā. Latvija sagaida, ka Polijas prezidentūra turpinās iepriekšējās prezidentūrās uzsāktās diskusijas par esošo finanšu instrumentu pilnveidošanu, lai tie motivētu privāto sektoru aktīvāk investēt pētniecības rezultātu komercializācijā.

Jaunās ietvarprogrammas ietvaros būtu jāturpina un jāpaplašina uzsāktās aktivitātes, kas vērstas uz lielāku uzņēmumu, jo īpaši MVU, iesaisti pētniecības projektos.

6. Lauksaimniecības un zivsaimniecības padome

Zivsaimniecība

Galvenā Polijas prezidentūras prioritāte zivsaimniecības jomā būs diskusiju uzsākšana par **Kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) reformu**. Latvijas nostājas galvenie elementi:

- nosakot ilgtermiņa individuālās zvejas tiesības zvejniekiem, jāparedz, ka kvotu nodošanu zvejnieki var veikt tikai dalībvalsts ietvaros;
- jāturpina spēkā esošā relatīvās stabilitātes principa ievērošana zvejniecībā, saskaņā, ar kuru zvejas iespējas dalībvalstīm piešķiramas, balstoties uz vēsturisko nozveju;
- zivju krājumu pārvaldības plānu izstrādē ciešāk jāiesaista tās dalībvalstis, kuras vistiešāk ietekmēs plānotās izmaiņas, kā arī pārvaldībā maksimāli jāpielieto reģionālā pieeja;
- zvejas pārvaldībā un zvejas iespēju noteikšanā jāievēro starpsugu attiecību savstarpējā ietekme;
- varētu piekrist izmetumu aizliegumam, ja esošie izmetumu apjomi tiktu adekvāti ietverti nozvejas kvotās; vienlaikus jāveic pasākumi, lai novērstu nelietderīgu resursu izšķērdēšanu;
- svarīgi nodrošināt jau esošo nolīgumu ar trešajām valstīm darbības nepārtrauktību;
- akvakultūru jāturpina veidot kā alternatīvu zivju produkcijas ieguves avotu un nākotnē tai jāparedz lielāka vieta KZP;
- atbalsta ieviešanas nosacījumiem jābūt iespējami vienkāršiem, lai neradītu papildu administratīvo slogu ne administrējošajām institūcijām, ne atbalsta saņēmējiem; dalībvalstīm jādod lielākas iespējas pielietot elastību atbalsta pasākumu ieviešanā;
- jānodrošina atbalsts pētniecībai un zinātnei nozarē; nākamajā periodā būtu atbalstāma zvejas kuģu modernizācijas pasākumu ieviešana;
- zivju apstrādes uzņēmumiem, kas pēc nodarbināto skaita ir pieskaitāmi lielo uzņēmumu grupai, bet pēc apgrozījuma rādītājiem būtu ietilpināmi mazo vai vidējo uzņēmumu grupā, ir nepieciešams piemērot tādu pašu prioritāro pieeju un atbalsta likmi kā mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

Kopējās pieļaujamās nozvejas un kvotu noteikšana Baltijas jūrā 2012.gadam ir viena no Polijas prezidentūras prioritātēm, kas ir būtiska

arī Latvijai, jo tā veic aktīvu mencu, reņģu, brētliņu un lašu zveju Baltijas jūrā un ir ieinteresēta šo zvejas iespēju turpināšanā un zvejas iespēju ilgtspējības saglabāšanā. Latvijai svarīgi ir nepieļaut nozvejas kvotu samazinājumus Baltijas jūrā (brētliņu nozvejas kvotas samazinājums), veikt zvejas iespēju samazinājumus, tikai pamatojoties uz zinātniskajiem datiem, kā arī nepieļaut pārāk strauju pāreju uz maksimālā ilgtspējīgas nozvejas līmeņa sasniegšanu jau pirms 2015. gada.

Lauksaimniecība un pārtika

Eiropas Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par **līgumattiecībām piena un piena produktu nozarē** paredz veikt vairākus grozījumus vienotajā lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas (TKO) regulā, lai uzlabotu piena nozares funkcionēšanu un konkurētspēju, kā arī veicinātu nozares līdzsvarotāku pāreju uz bezkvotas režīmu. Latvija kopumā atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvas piena ražotāju pozīciju stiprināšanai tirgū, tomēr vēl joprojām ir vairāki neskaidri aspekti, par kuriem būs jāpanāk vienošanās Polijas prezidentūras laikā. Latvija uzskata, ka lēmumam par to, vai piena piegādes līgumu slēgšanu savā teritorijā noteikt par obligātu, ir jābūt dalībvalsts ziņā, un ka piena piegādes līgumos nav jānosaka prasība piena iepirkuma cenu fiksēt uz laikposmu, kas nav mazāks par vienu gadu.

Vēl viena no Polijas prezidentūras prioritātēm ir **Lauksaimniecības produktu kvalitātes priekšlikumu kopuma** tālāka virzīšana. Priekšlikuma *Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par lauksaimniecības produktu kvalitātes shēmām mērķis* ir uzlabot sadarbību un informācijas apmaiņu starp ražotājiem un patērētājiem par lauksaimniecības produktu kvalitāti. Latvija kopumā atbalsta priekšlikumu. Latvijas interesēs ir uzsvērt pašreizējā tiesiskā regulējuma vienkāršošanas nepieciešamību un nozīmīgumu, novērst kontroles pasākumu dublēšanos, atbalstīt vienotas pārtikas kvalitātes shēmas „Ražots savā saimniecībā” iekļaušanu regulas priekšlikumā un noteikt vienotus pārtikas kvalitātes shēmas būtiskākos kritērijus ES līmenī. Regulas priekšlikuma *Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz tirdzniecības standartiem* mērķis ir izveidot saskaņotu lauksaimniecības produktu kvalitātes politiku, kā arī nodrošināt, lai patērētāji iegūtu atbilstošu informāciju par produktiem. Latvija atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu un ieceri vienkāršot procedūras, un uzlabot pārredzamību tirdzniecības standartu noteikumu jomā, tomēr vēl joprojām ir vairāki problēmjautājumi, par kuriem būs jāpanāk vienošanās Polijas prezidentūras laikā. Latvija neatbalsta vispārēja tirdzniecības standarta

ieviešanu un to, ka tik daudzas komponentes, tajā skaitā arī definīcijas, Eiropas Komisija varēs pieņemt ar deleģētajiem aktiem, nevis īstenošanas aktiem. Diskutējams vēl ir arī jautājums par obligātu lauksaimnieciskās ražošanas vietas norādi marķējumā.

Programma kopienas vistrūcīgākajām personām

Svarīgs jautājums Polijas prezidentūras laikā būs diskusiju atsākšana par programmu kopienas vistrūcīgākajām personām. Pēdējos gados pēc ES paplašināšanās, kā arī globālās finanšu krīzes rezultātā ir ievērojami palielinājusies tās nozīme. Latvija kopš 2006.gada aktīvi iesaistās šīs programmas īstenošanā un tās interesēs ir šo programmu turpināt un nepieļaut finansējuma samazinājumu (2012. gadā no Latvijas pieprasītajiem 10 milj. latu tika piešķirts tikai aptuveni 1 milj. latu), jo saskaņā ar Eiropas Komisijas datiem Latvijā nabadzības riska indekss ir visaugstākais Eiropas Savienībā. Turklāt jāatzīmē, ka Latvijā personu skaits, kurām piešķirts trūcīgas personas statuss, pakāpeniski pieaug.

Ģenētiski modificētie organismi (ĢMO)

Lai arī Polijas prezidentūras darba programmā jautājums par ģenētiski modificētiem organismiem nav minēts kā prioritāte, Polijas prezidentūra turpinās diskusijas par šo priekšlikumu, lai rastu atbilstošu risinājumu ar ĢMO jomu saistītiem problemātiskiem jautājumiem. Pašreiz diskusijās izēmējušās atsevišķu dalībvalstu diametrāli atšķirīgas nostājas par ĢM politikas elementu pilnveidošanu, īpaši par elementiem, kas skar ietekmes uz vidi novērtējumu, kas var sarežģīt diskusijas gaitu arī nākotnē. Latvijas interesēs ir iegūt iespējas noteikt ierobežojumus/aizliegumus ĢM kultūraugu audzēšanai.

7. Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju lietu padome

Tāpat kā citas ES dalībvalstis, Latvija saskaras ar sabiedrības novecošanas problēmu, ko raksturo zema dzimstība un vidējā mūža ilguma pieaugums, tāpēc pozitīvi vērtējama Polijas prezidentūras iniciatīva galveno uzmanību veltīt **demogrāfisko izaicinājumu risināšanai**, t.sk. veicinot darba un ģimenes dzīves saskaņošanu un ilgāku līdzdalību darba tirgū, kā arī uzlabojot dalībvalstu sadarbību šajā jomā. Latvijā demogrāfiskajiem jautājumiem pašlaik tiek pievērsta īpaša uzmanība visos līmeņos, un ES mēroga viedokļu un labās prakses apmaiņa var veicināt Latvijas centienus risināt demogrāfiskos izaicinājumus. Būtiski, ka šim jautājumam uzmanību apņēmušās pievērst

arī nākamās prezidentūras (Dānija un Kipra) 2012. gadā, kas noteikts par Eiropas gadu aktīvai novecošanai un starppaaudžu solidaritātei.

Maternitātes direktīvas grozījumi

Polijas prezidentūras laikā tiks turpināts darbs pie 2008.gadā publicētā priekšlikuma grozījumiem direktīvā par pasākumu ieviešanu, lai uzlabotu darba apstākļus grūtniecēm, sievietēm pēcdzemdību periodā vai sievietēm, kuras baro bērnu ar krūti. Viens no būtiskākajiem Eiropas Komisijas piedāvātajiem grozījumiem ir palielināt apmaksātā grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma ilgumu no 14 līdz 18 nedēļām. Eiropas Parlamenta nostāja paredz vairākus labojumus, t.sk. 20 nedēļu grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un divu nedēļu paternitātes atvaļinājumu. Latvija kopumā ir atbalstījusi Eiropas Komisijas iniciatīvu, tomēr, ņemot vērā dalībvalstu atšķirīgās nostājas un Eiropas Parlamenta grozījumu nozīmību, Latvija uzskata, ka vienošanās Padomē nav jāsteidz un ir jāizvērtē visu iespējamo direktīvas grozījumu nepieciešamība, ņemot vērā izmaksu jautājumu, un dalībvalstu pieredzi un praksi, sniedzot atbalstu maternitātes gadījumā.

Grozījumi Eiropas Globalizācijas fonda (EGF) regulā

2009.gadā EGF regulā tika ieviesti izņēmumi, saskaņā ar kuriem līdz 2011.gada beigām EGF atbalstu var saņemt arī darbinieki, kuri atlaisti no darba finanšu un ekonomikas krīzes rezultātā, un EGF līdzfinansējuma likme ir paaugstināta no 50 % līdz 65 %. Eiropas Komisijas š.g. jūnijā publicētais priekšlikums regulas grozījumiem paredz šo izņēmumu saglabāšanu līdz 2013.gada beigām. Lai arī atzinīgi novērtējama Eiropas Komisijas iniciatīva atbalstīt iedzīvotājus, kuri zaudējuši darbu globālās finanšu un ekonomiskās krīzes rezultātā, Latvija rezervēti vērtē EGF regulas grozījumus. Jau pašlaik redzams, ka krīzes vismagāk skartajām mazākajām dalībvalstīm EGF atbalstu saskaņā ar šiem noteikumiem ir grūti izmantot. Arī Latvijai, jo īpaši fiskālās konsolidācijas apstākļos, līdz šim nav bijis iespējams pieteikties EGF atbalstam pārāk augstās nacionālā līdzfinansējuma likmes dēļ. Tādēļ Latvija dotu priekšroku, ja EGF regula pašlaik netiktu grozīta.

Minimālās drošības un veselības aizsardzības prasības attiecībā uz darbinieku pakļaušanu riskam, ko rada fizikāli faktori (elektromagnētiskie lauki)

Ņemot vērā neskaidrības ar direktīvas 2004/40/EK prasību pārņemšanu un piemērošanu darbā ar magnētiskās rezonanses iekārtām, kas tiek pielietotas medicīnā, š.g. jūnijā Eiropas Komisija nāca klajā ar

priekšlikumu jaunai direktīvai, kas nosaka jaunas ekspozīcijas robežvērtības elektriskajiem, magnētiskajiem un elektromagnētiskajiem laukiem, kas ir zemākas nekā direktīvā 2004/40/EK noteiktās, un attiecinā atsevišķus izņēmumus uz darbu ar magnētiskās rezonanses iekārtām. Latvija pēc būtības atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu jaunai direktīvai un atzīst, ka, ņemot vērā tuvojošos direktīvas 2004/40/EK pārņemšanas termiņu (2012. gada 30. aprīlis), ir nepieciešams steidzams risinājums. Vienlaikus, Latvija uzskata, ka ir nepieciešami precizējumi Eiropas Komisijas priekšlikumā, lai nodrošinātu jaunās direktīvas skaidru interpretāciju.

Informācija pacientiem

Polijas prezidentūrā tiks turpināts darbs pie priekšlikumiem direktīvai un regulai attiecībā uz informāciju plašai sabiedrībai par zālēm, kuru iegādei vajadzīga ārsta recepte, kā arī regulai, ar ko nosaka cilvēkiem paredzēto un veterināro zāļu reģistrēšanas un uzraudzības procedūras un izveido Eiropas Zāļu aģentūru. Šo priekšlikumu mērķis ir paredzēt skaidru juridisko pamatu tirdzniecības atļauju turētājiem sniegt plašai sabiedrībai informāciju par zālēm, kas ir pieejamas tikai ar ārsta recepti, ar mērķi uzlabot šo zāļu racionālu lietošanu, vienlaikus atstājot nemainīgu aizliegumu reklamēt zāles, kuras pieejamas tikai ar ārsta recepti. Latvija iestājas par objektīvas un netendenciozas informācijas nodrošināšanu pacientiem par recepšu zālēm un uzskata, ka nav pieļaujams, ka zāļu tirdzniecības atļaujas turētājam tiek dotas tiesības informāciju par recepšu zālēm pasniegt citādākā veidā, nekā tā ir zāļu aprakstā, marķējumā un lietošanas instrukcijā, ko apstiprinājušas kompetentās iestādes.

8. Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome

Eiropas transporta tīklu (TEN-T) vadlīniju pārskats

Paredzams, ka Komisija nāks klajā ar TEN-T vadlīniju pārskatu 2011. gada septembra otrajā pusē. Polijas prezidentūra to norādījusi kā būtiskāko prioritāti transporta nozarē, lai izveidotu saskaņotu un integrētu transporta sistēmu, kas veicinās Eiropas ekonomisko attīstību. Jauno vadlīniju sagatavošanas gaitā Latvija strādā pie prioritāro transporta mezglu un savienojumu iekļaušanas TEN-T, un pašlaik Latvijai svarīgie jautājumi lielā mērā ir ņemti vērā. Latvija rūpīgi sekos līdzi jautājuma attīstībai Polijas prezidentūras laikā.

Sadarbība transporta jomā

Polijas prezidentūra plāno lielu uzmanību pievērst jautājumam par sadarbību ar kaimiņvalstīm, pamatojoties uz Eiropas Komisijas *Paziņojumu par ES un tās blakusesošiem reģioniem: Atjaunota pieeja sadarbībai transporta jomā*, kurā ir izklāstīta atjaunināta politiskā sadarbība transporta jomā ar ES blakusesošajiem reģioniem. Polijas Prezidentūra uzsver, ka transporta savienojumu attīstība ar trešajām valstīm ir svarīga ne tikai no ES robežvalstu aspekta, bet arī no ES kopējās sociālās mobilitātes un ekonomiskās attīstības skatu punkta. Latvijai kā valstij ar ES ārējo robežu ir būtiskas diskusijas par šiem jautājumiem, tai skaitā, ministru līmenī - Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas Ministru padomes ietvaros. Latvijai ir svarīgi panākt, lai tajos Eiropas Komisijas priekšlikumos, kur minēta nākotnes TEN-T savienošana ar pamatinfrastruktūru trešajās valstīs, tiktu iekļauti savienojumi ar Krieviju un Baltkrieviju.

Eiropas Jūras drošības aģentūra

Kuģniecības jomā, Polijas prezidentūra plāno turpināt darbu pie Eiropas Jūras drošības aģentūras (EMSA) funkciju pārskatīšanas. Latvija jau iepriekš paudusi savu nostāju un arī turpmāk sekos tam, lai paplašinot EMSA darbības sfēru, netiktu samazināta uzmanība, kas vērsta uz EMSA galveno uzdevumu – nodrošināt augstu, vienotu un efektīvu jūras drošības līmeni un kuģu izraisītā piesārņojuma novēršanu Eiropas Savienībā.

Jūrniecības Sociālā pakete

Polijas prezidentūra plāno aktīvu darbu pie Jūrniecības sociālās paketes, kas ir būtisks ES kuģniecības politikas elements. Eiropas Komisija plāno nākt klajā ar priekšlikumu rudenī, un tajā paredzēts risināt tādus jautājumus, kā konkurence kuģniecībā, darba nosacījumi, jūrnieku kvalifikācija un apmācība. Latvija kā jūras valsts uzskata šo jautājumu par nozīmīgu un uzmanīgi sekos līdzi gan priekšlikuma sociālajam aspektam, gan tam, kā tas skars darba devējus.

Lidostu pakete

Aviācijas nozarē ir plānots nozīmīgs darbs pie t.s. Lidostu paketes, ar kuru Eiropas Komisija nāks klajā rudenī. Priekšlikumu nepieciešamību nosaka tas, ka aizvien vairāk ES pilsoņu ceļošanai izvēlas gaisa satiksmi, tāpēc ir nepieciešams palielināt gaisa satiksmes jaudu ES lidostās. Tāpat

nepieciešams pielāgot tiesību aktu nosacījumus pašreizējai tirgus situācijai, lai nodrošinātu lielāku ES lidostu konkurētspēju. Ņemot vērā aviācijas nozares attīstību Latvijā, šis Latvijai būs nozīmīgs priekšlikumu kopums, kas skars virszemes pakalpojumu sniegšanu.

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko izveido pirmo radiofrekvenču spektra politikas programmu

Elektronisko sakaru jomā Polijas Prezidentūra ir plānojusi aktīvu darbu pie Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko izveido pirmo radiofrekvenču spektra politikas programmu. Tā ir piecu gadu programma, kas vērsta uz radiofrekvenču spektra izmantošanas stratēģisko plānošanu, lai radiofrekvenču spektrs tiktu izmantots maksimāli efektīvi. Programma paredz prasību dalībvalstīm līdz 2013.gada 1.janvārim 800 MHz joslu padarīt pieejamu bezvadu platjoslas pakalpojumiem. Tomēr dalībvalstīm, kurām ārkārtēji valsts vai vietēji apstākļi, vai pārrobežu radiofrekvenču koordinēšanas problēmas nepieļauj joslas pieejamību, Komisija atļauj īpašas atkāpes līdz 2015. gada beigām. Latvijas nozīmīgākās intereses skar jautājumu par termiņiem, kuru ietvaros dalībvalstīm ir jānodrošina radiofrekvenču spektra resursi bezvadu platjoslas pakalpojumiem. Tā kā Latvija saskaras ar pārrobežu koordinācijas problēmām ar ne-ES valstīm, kuras 800 MHz joslu izmanto atšķirīgi no ES valstīm, Latvijai ir būtiski saņemt derogācijas 800 MHz joslas atbrīvošanai arī pēc 2015.gada, ja būs šāda nepieciešamība.

Viesabonēšanas regula

Polijas prezidentūra ir plānojusi diskusijas par viesabonēšanas regulas priekšlikumu, kas paredz vēl vairāk samazināt tarifus balss zvanu pakalpojumiem, kā arī regulēt datu pārraides tarifus mazumtirdzniecības līmenī. Eiropas Komisijas priekšlikumā ir ietverts arī strukturāla rakstura nosacījums, paredzot mobilo sakaru operatoriem pienākumu nošķirt viesabonēšanas pakalpojumus no nacionālajiem pakalpojumiem, tādejādi pakalpojumu saņēmējiem nodrošinot iespēju izvēlēties alternatīvu pakalpojumu sniedzēju tikai viesabonēšanas pakalpojumiem. Jaunais priekšlikums ir būtisks elektronisko sakaru jomā, kas ir izstrādāts ES patērētāju interesēs, tomēr Latvija atgādina, ka ir nepieciešams līdzsvarot gan nozares attīstību, gan patērētāju intereses.

ES infrastruktūras likumdošanas pakete

Polijas prezidentūras laikā ES Enerģētikas ministru padomē ļoti nozīmīgs jautājums būs ES infrastruktūras tiesību aktu priekšlikumu pakete, kuras priekšlikumu Eiropas Komisija plāno publicēt rudenī. Kopā ar konkrētiem risinājumiem administratīvo šķēršļu mazināšanai ES dalībvalstīs ar mērķi veicināt ES enerģētikas infrastruktūras objektu attīstīšanu, šajā paketē tiks paredzēta iespēja saņemt publisko finansējumu tiem Eiropas nozīmes objektiem, kuri pēc noteiktiem kritērijiem ir atzīstami par stratēģiski nozīmīgiem Eiropas projektiem, bet kuriem nespēj nodrošināt pietiekamu finansējumu. Latvijai ir svarīgi nodrošināt, lai Latvijas un Baltijas reģiona integrācijai nepieciešamie enerģētikas infrastruktūras objekti tiktu atzīti par Eiropas nozīmes projektiem un dotu iespēju Latvijas enerģētikas infrastruktūras projektiem pretendēt uz ES finansējumu.

Energoefektivitātes direktīva

Polijas prezidentūras laikā svarīgs jautājums būs Energoefektivitātes direktīva, ar kuras priekšlikumu Eiropas Komisija nāca klajā jūnija beigās. Direktīva piedāvā vairākus rīcības virzienus energoefektivitātes pasākumu veicināšanai. Latvija uzskata, ka ir nepieciešams izstrādāt labu ietvaru efektīvai 2020.gadam noteikto mērķu sasniegšanai, taču pašreizējā direktīvas projekta redakcijā ir vairākas nepilnības un neskaidrības. Latvija turpinās aizstāvēt viedokli, ka nav nepieciešams noteikt vienotus energoefektivitātes mērķus. Direktīvai jāņem vērā dažādās situācijas dalībvalstīs. Latvija uzskata, ka nebūtu pieļaujama negatīva ietekme uz tautsaimniecības izaugsmi, piemēram, ierobežojot un samazinot enerģijas patēriņu.

Enerģētikas ceļvedis 2050.gadam

Enerģētikas sektora sekmīgai attīstībai un investīcijām tajā ir nepieciešams ilgtermiņa skatījums, tāpēc jau Ungārijas prezidentūras laikā tika uzsāktas politiskas diskusijas par enerģētiku perspektīvā līdz 2050.gadam. Eiropas Komisijas *Ceļvedī virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050.gadā* iezīmēts, ka enerģētikas sektoram līdz 2050.gadam jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas par 93-99% salīdzinājumā ar 1990.gadu, lai sasniegtu ES apņemšanos kopumā līdz 2050.gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 80-95% salīdzinājumā ar 1990.gadu.

Dalībvalstu diskusijās atzīts, ka energoefektivitāte un atjaunojamo energoresursu attīstība būs nozīmīgi elementi visos iespējamajos attīstības

scenārijos. Svarīgi ir nodrošināt, lai veiktie pasākumi ir izmaksu ziņā efektīvi un stiprina, nevis grauj ES konkurētspēju. Vispirms jāveic pasākumi, kuri ar salīdzinoši nelielu darbu un izmaksām var dot būtiskus uzlabojumus. Tajā pašā laikā jāturpina investēt dažādu tehnoloģiju attīstībā, kas varētu ļaut sasniegt šos mērķus. Visbeidzot dalībvalstis piekrīt, ka iespējamajiem scenārijiem ceļā uz emisiju samazināšanas mērķu sasniegšanu ir jāņem vērā un jāveicina citu ne-ES valstu rīcība klimata politikā. Paredzams, ka gada beigās Eiropas Komisija publicēs savu skatījumu par iespējamajiem enerģētikas sektora attīstības scenārijiem līdz 2050.gadam.

9. Vides padome

ES vides politika 2002.-2012

Šobrīd tiek izvērtēta ES vides politika 2002.-2012. gadam un uzsāktas diskusijas par prioritātēm turpmākajiem gadiem. Pēc Eiropas Komisijas izvērtējuma par Sestās Vides rīcības programmas īstenošanu ir plānotas diskusijas 2011. gada oktobra Padomē. Diskutējot par ES vides politiku nākotnē, Latvijai ir svarīgi veicināt esošo mērķu īstenošanu un veicināt pieņemto likumu ieviešanu. Liela loma būs ilgtspējīgai vides aizsardzības jautājumu risināšanai citu nozaru politikās, piemēram, lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, transportā, rūpniecībā, panākot finansiālu atbalstu Kopējā lauksaimniecības politikā un Kohēzijas politikā.

Klimata pārmaiņas

Klimata pārmaiņu jomā turpināsies darbs starptautiskā līmenī, lai izvairītos no globālās klimata krīzes un ar to saistītās negatīvās ietekmes, ar mērķi panākt jaunu starptautisku vienošanos siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai. Decembrī Durbānā notiks kārtējā ANO Vispārējās konvencijas Kioto protokola dalībvalstu sanāksme par klimata pārmaiņām. 2010. gada pušu sanāksmē Kankūnā pieņēma virkni lēmumu, uz kā pamata varētu tikt pieņemta visaptveroša vienošanās par klimata pārmaiņu politikas režīmu pēc 2012.gada. Polijas prezidentūras laikā iesāktais darbs jāturpina tā, lai tiktu pieņemts Kioto otrais saistību periods un vienots juridiskais ietvars, taču ir maz ticams, ka šī vienošanās varētu tikt sasniegta jau šogad. Latvija ir īpaši ieinteresēta, lai esošie mehānismi paliktu spēkā arī nākamajā periodā, un lai saistības uzņemtos visas ekonomiski attīstītās un daudz emitējošās jaunattīstības valstis.

Zema oglekļa ekonomika

Jautājumā par saistošiem mērķiem, virzoties uz zema oglekļa ekonomiku, Latvija kopā ar līdzīgi domājošajām valstīm uzsver, ka vispirms nepieciešams izvērtēt izmaksas un tad vienoties par saistošiem mērķiem. Taču Polijas prezidentūra šo jautājumu neplāno aktīvi izskatīt, jautājums varētu aktualizēties Dānijas prezidentūras laikā.

Resursu efektivitātes ceļa karte

Polijas prezidentūras laikā EK plāno publicēt resursu efektivitātes ceļa karti. Blakus klimata pārmaiņu jautājumam šī būs aktuāla tēma turpmākajās diskusijās par ES virzību uz zema oglekļa resursu efektīvu ekonomiku. Starptautiskā līmenī notiek gatavošanās valstu vadītāju līmeņa sanāksmei „Rio+20”, kas paredzēta 2012.g. 4.-6. jūnijā Brazīlijā. Tajā plānots izskatīt divas tēmas – virzību uz zaļo ekonomiku un ilgtspējīgas attīstības institucionālo ietvaru. 20. jūnijā publicēts EK paziņojums „Eiropas Rio+20: ceļā uz zaļo ekonomiku un labāku pārvaldību”. Oktobrī jautājums būs ministru padomes darba kārtībā.

ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2020.gadam

Jūnija Vides padomē apstiprinātā ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2020.gadam atzīta par būtisku instrumentu ES mērķa sasniegšanai 2020.gadā, vienlaikus norādot uz padziļinātu diskusiju nepieciešamību par stratēģijas elementiem. Polijas prezidentūras laikā plānots turpināt diskusijas par stratēģijas mērķiem un uzdevumiem. Latvijai svarīgs elements ir adekvāts resursu nodrošinājums nākotnes bioloģiskās daudzveidības politikas mērķu īstenošanai, kas skars ne tikai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Natura 2000 tīklā, bet arī bioloģisko daudzveidību valstī kopumā. Latvija ir ieinteresēta nodrošināt bioloģiskās daudzveidības mērķu un ekosistēmu ekonomiskās vērtības integrēšanu tādās ES politikās kā Kopējā lauksaimniecības politika, Kopējā zivsaimniecības politika, Resursu efektīva Eiropa, tādējādi nodrošinot nepieciešamos pasākumus un finansējuma pieejamību bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas mērķu īstenošanai.

Vides piesārņojuma novēršana

Polijas prezidentūras laikā gaidāms apjomīgs un intensīvs darbs pie vairākām tiesību aktu priekšlikumiem, kur ļoti svarīgi saglabāt starp dalībvalstīm un Eiropas Komisiju panāktos kompromisus arī sarunās ar Eiropas Parlamentu. **Biocīdu regulas projektā** īpaši nozīmīgi ir jautājumi par vienkāršotu atļauju procedūru, ES līmeņa atļaujām un

maksu nosacījumiem. Savukārt par **Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu** direktīvu grūti panāktu kompromisa risinājumu apdraud Eiropas Komisijas un Eiropas Parlamenta atšķirīgie viedokļi Latvijai ļoti būtiskos jautājumos (mērķi elektrisko un elektronisko atkritumu savākšanai un pārstrādei, ražotāja definīcijas). Latvija turpinās strādāt pie **Seveso III direktīvas**. Lai novērstu bīstamas avārijas, svarīgi līdzsvarot vides prasības (ziņošana, sabiedrības informēšana un līdzdalība lēmumu pieņemšanā) un prasības zemāka riska uzņēmumiem.

10. Vispārējo lietu padome

Vispārējo lietu padomes ietvaros Polijas prezidentūras laikā paredzētas sākotnējās diskusijas **par nākošo ES daudzgadu budžetu** (skatīt sadaļu I Latvijas valdības horizontālās prioritātes).

ES paplašināšanās un Rietumbalkāni

Polijas prezidentūras laikā Latvijai ir svarīga ES paplašināšanās procesa un ES integrācijas turpināšana ar esošajām un potenciālajām kandidātvalstīm atbilstoši katras valsts progresam un veikumam noteikto kritēriju izpildē. Progress ar Rietumbalkānu valstīm būs atkarīgs no šo valstu reformu procesa, kā arī spējas atrisināt divpusējos jautājumus. Polija plāno noteikt sarunu sākšanas datumu Melnkalnei 2012.gadā, kā arī atbalsta abpusēji izdevīga risinājuma atrašanu Maķedonijas valsts nosaukuma jautājumā, kas ļautu spert nākamos soļus tās ES integrācijas procesā. Ir jāveic visi nepieciešamie priekšdarbi, lai līdz gada beigām sagatavotu parakstīšanai ES – Horvātijas pievienošanās līgumu. Tāpat svarīgi ir turpināt sarunu procesu ar Turciju. Polija plāno nodibināt ciešus kontaktus ar Turcijas valdību un sekmēt ES politisko dialogu ar Turciju. Ar Islandi ir plānotas divas pievienošanās konferences – oktobrī un decembrī.

ES stratēģija Baltijas jūras reģionam

Polijas prezidentūras laikā paredzēts pirmais stratēģijas pārskats un Otrais ikgadējais iesaistīto pušu forums 2011. gada 24.-26. oktobrī Gdaņskā (Polija). Ņemot vērā pārskata rezultātus, Eiropas Komisija 2012. gada sākumā nāks klajā ar jaunu paziņojumu par stratēģiju un atjaunotu stratēģijas Rīcības plānu.

Ņemot vērā nepieciešamību definēt stratēģijas mērķus, 2011. gada 10. jūnijā tika izveidota Darba grupa, kuras uzdevums ir līdz 2011. gada 14. septembrim sagatavot priekšlikumus novembra ES Vispārējo lietu

padomei. Darbs notiks Prezidentūras draugu grupā. Latvijas ieskatā, viens no būtiskiem Stratēģijas mērķiem ir Baltijas jūras Ziemeļrietumu krasta (Zviedrija, Dānija, Vācija, Somija) un Dienvidaustrumu krasta (Polija, Igaunija, Latvija, Lietuva) dzīves līmeņu tuvināšanās.

Ārlietu ministrs

Ģ.V.Kristovkis

Vīza: Valsts sekretārs

A. Teikmanis

08.09.2011.
11 1242
ES koordinācijas departamenta
Vecākā referente
Laura Ašeradena
67016193
Laura.aseradena@mfa.gov.lv